

Naša anketa

Po konferencii „Extrémizmus, neofašizmus a neonacizmus na politickej scéne“ sme jej účastníkom položili otázku: Aký najzaujímavejší moment si odnášate?

Vlastimil Kasák, ZO SZPB Kežmarok: – Asi to, čo povedal poslanec NR SR Ľuboš Blaha. Pretože ten hovorí veľkú pravdu o tom, prečo je extrémizmus na Slovensku taký, aký je. Školstvo jednoducho zaspalo dobu a nebolo schopné ďalej sa rozvíjať. Deti sa učia hlúposti a neučia sa to, čo by sa učiť mali.

Milena Vachová, ZO SZPB Ľubietová: – Pani ministerka Lucia Žitňanská hovorila o konkrétnych opatreniach, ktoré jej rezort už urobil. V podstate, všetky príspevky boli veľmi zaujímavé. Ešte ma zaujala téma týkajúca sa školstva. Jozef Halcin z odboru kriminality MV SR tiež predstavil to, čo už urobili a tiež plánujú urobiť v oblasti školstva.

Jozef Pupala, ZO SZPB arm. generála L. Svobodu Čierň Potok: – Ľuboš Blaha – celý príspevok od začiatku do konca. K štátnemu tajomníkovi ministerstva školstva Petrovi Krajňákovi – bolo by dobré, keby to, čo hovoril, aj skutočne robili, pretože nikto iný z tejto sály to urobiť nemôže.

Marián Lukáč, ObIV SZPB Michalovce: – Vystúpenie poslanca Ľ. Blahu, ktorý hovoril pravdu, len by som bol rád, keby to podľa nej robili aj v parlamente. Všetci po roku 1989 mali hneď prvý deň začať s tým, čo bolo dobré a na tom stavať. A nie dať sa poamerikanizovať, kráčať po americkej a nie po tej ceste, ktorá je spravodlivá. Dnes vidíme, že dejiny sú zanedbané a deti sa v histórii nevedia orientovať. Práve preto potom ...idú – kam? Tam, kde je cesta ľahšieho odporu.

Dušan Hanzko, ZO SZPB Očová: – Vystúpenie poslanca Ľ. Blahu. Tí, čo sme tu, sme vekovo starší a zažili sme socializmus. My teda vidíme aké sú rozdiely a sledujeme, čo sa deje.

Vysvetľovať existenciu a dvoje chápanie vzťahu spoločnosti k SNP, alebo k odboju, je ťažké. Tí učitelia, ktorí neboli deťmi s pionierskou šatkou na hrdle, sa informácie len naučili, nezažili to. A možno majú aj v rodinách iný vzťah k SNP, alebo iné chápanie, posudzovanie tohto obdobia, takže oni to ani nebudú presadzovať. Možno nechcú, možno nevedia, alebo tiež možno majú voči tomu odpor.

(Pokračovanie na str. 3)

Perlička

Hitlerov zvon stále zvoní

Tisíc rokov starý kostol v obci s niečo vyše 700 obyvateľmi ukrýva nacistické tajomstvo. Herxheim am Berg je dedinka v západnom Nemecku a doteraz si nikto neuvedomil, že ich kostol Sv. Jakuba, ktorý sa týči v strede obce, používa zvon z čias Adolfa Hitlera. Bol totiž skrytý za múrmi a nikto si obrovský hákový kríž a nápis: „Všetko pre vlasť. Adolf Hitler“, naozaj nevšimol.

Upozornil na to až 73-ročný organista a jeho postreh sa objavil v miestnych novinách. Celá obec bola ihneď hore nohami. Pastor by chcel, aby si zvon nechali, pretože slúži. Starosta by chcel, aby sa nápis odstránil, ale to by stálo najmenej 35 tisíc eur a mohlo by to poškodiť jeho zvuk. Niektorí obyvatelia a historici by zvon ponechali a myslia si, že by ho mohol ochrániť zákon o pamiatkach, pretože zariadenie podobný už neexistuje. A potom je tu štvrtá skupina, ktorá žiada jeho koniec.

Pôvodne mala zvonica zvony tri, počas vojny ale dva roztavili na vojnové účely a doplnili ich až v roku 1951.

A. Mikundová, zdroj: dailymail.co.uk

Extrémizmus, neofašizmus a neonacizmus na politickej scéne

V Múzeu SNP v B. Bystrici sa 29. júna 2017 pod záštitou podpredsedníčky vlády a ministersky spravodlivosti SR Lucie Žitňanskej konala konferencia pod rovnomenným názvom. Vystúpili na nej: s úvodným slovom predseda SZPB Pavol Sečkář, s hlavným referátom (glorifikácia slovenského štátu, ako súčasť pravicového extrémizmu na Slovensku) generálny riaditeľ Múzea SNP Stanislav Mičev; Lucia Žitňanská (Nové legislatívne normy v boji proti extrémizmu); Jozef Halcin z Odboru prevencie kriminality MV SR (Prevenia v boji proti politickému extrémizmu); poslanec NR SR Martin Klus (Prejav pravicového extrémizmu v krajinách EÚ); štátny tajomník MŠVVaŠ SR Peter Krajňák (Boj proti extrémizmu a prevencie radikalizmu v zámeroch Ministerstva školstva SR); občiansky aktivista Ján Levoslav Benčík (Monitorovanie extrémizmu na sociálnych sieťach) a poslanec NR SR Ľuboš Blaha (Príčiny nárastu extrémizmu v slovenskom parlamente).

Pavol Sečkář na úvod prítomným prezradil, že myšlienka zorganizovať konferenciu vznikla pred vyše rokom v Oblastnom výbore SZPB v L. Mikuláši a že „keď sme konferenciu pripravovali, mysleli sme na naše uznesenie XVI. zjazdu, schválené Stanovy SZPB a Programové zameranie SZPB. Samozrejme sme vychádzali aj zo zákona

o odboji a postavení SZPB č. 487/2013“.

„Dôležité v programovom zameraní sú myšlienky, ktoré treba rozoberať na členských schôdzach v základných organizáciách, ale aj v rámci obsahu konania na rokovaniach oblastných výborov,“ povedal a v ďalšom dodal. „Nemôžeme vyžiť iba zo spomienok, musíme intenzívnejšie prechádzať do

ofenzívy, posunúť sa k väčšej aktivite!“

Opodstatnenosť tejto konferencie vyplynula aj z týchto Sečkářových slov: „Po celom svete sa rodia hnutia a dokonca aj politické strany, ktoré nielen ospravedlňujú, ale aj velebia zločiny nacistov a fašistov. Nie je to inak ani na Slovensku“.

„Vizia ďalšej perspektívy existencie SZPB spočíva najmä v protifašistickom myslení ľudí, ktorí neopúšťajú fundamentálne stavebné kamene duchovnej, morálnej základne SZPB a jeho historický odkaz determinovaný Slovenským národným povstaním. Dokážme, že máme na to, aby sme pokračovali v práci a boji, ktorí začali naši predkovia. Oni obstáli v najťažších bojových situáciách. My musíme dokázať, že zvládneme to, čo pred nás postaví čas.“

– r –, snímka – adm –

Pokračovanie v prílohe I-IV

Nová kniha o zvláštnych druhoch „zbraní“

„Chrabrosť vojakov, triumf spitfire a hrdinské úsilie v tyle sú uznávané každým. Teraz nás jeden historik vyzýva, aby sme ako prínos k víťazstvu nad nacistickým Nemeckom priznali aj význam cesnakových čokoládových pečív a mrvy rôznych zvierat,“ oznamuje Neil Johnson v The Times.

„V snahe prekabátiť nepriateľa boli totiž vládnymi agentmi vymyslené desiatky bizarných ideí. Medzi nimi zhodenie na Holandsko tisícky čajových vrecúšok okrášlených slovami „Holandsko opäť povstane: dvihnite hlavy“ a taktiež psi – parašutisti, zhodení v deň „D“ spolu s vojakmi do nemeckého tyla na vyňuchávanie mín,“ hovorí sa v článku.

Podrobnosti o neobyčajných „zbraniach“ sú uvedené v novej knihe Weird War Two (Osobitá Druhá svetová) od historika a bývalého vydavateľského manažéra Kráľovského vojenského múzea Petera Taylora, ktorý si roky robil poznámky o svojich zvláštnych objavoch dúfajúc, že zhro-

maždil „vyčerpávajúcu encyklopédiu všetkej osobitej mnohotvárnosti podivných a čudných vecí“.

Napríklad: V Španielsku správa špeciálnych operácií rozšírila medzi špiónmi čokoládové pečivá s cesnakovou vôňou, aby im páchnuce ústa pomohli zapadnúť a stratiť sa medzi miestnymi obyvateľmi. V Taliansku zase na maskovanie bômb nasadených na cestách použili mrvu z mulov a v Afrike mrvu z tiav. Nemcom raz podhodili výbušninou nabitého mŕtveho potkana v nádeji, že tí ho hodia do ohňa. Vo V. Británii v období svetelného maskovania (čieže v tme) pri bombardovaní kreslili na kravy biele pásy, aby ich vodiči aut lepšie videli. V juhovýchodnej Ázii sa agentom vydávali topánky s formou bosých šľapají, maskujúce ich stopy ako miestnych obyvateľov. Betónové bunkre, pripravené na uliciach V. Británie na prípad nemeckého vpádu, boli maskovaco rozkreslené ako, napr., čerpacie stanice...

Podľa The Times

Emaily Clintonovej odhalujú, že Kaddáfího zabilo NATO, aby zabránilo vzniku zlatom podloženej meny

Emaily Hillary Clintonovej sú skutočným darčekom na nezaplatenie. Keď sa Francúzsko usilovalo presadiť rezolúciu BR OSN o vytvorení bezletovej zóny v Líbyi, tvrdilo, že jeho hlavným záujmom je ochrana líbyjských civilov. Jedným zo skutočných dôvodov vpádu do Líbye ale bol, ako tvrdia mnohí „konšpirační teoretici“, Kaddáfího zámer pustiť do obehu zlatý dinár.

Jeden z 3000 e-mailov H. Clintonovej odhaľuje, že motívom NATO na zvrhnutie Kaddáfího bola predovšetkým snaha nepripustiť spoločnú africkú menu, opierajúcu sa o zlatý štandard a taktiež snaha ovládnuť líbyjské zásoby ropy.

Predmetný e-mail dostala H. Clintonová od jej neoficiálneho poradcu S. Blumenthala s titulkom „Francúzsky klient a Kaddáfího zlato“.

E-mail označuje za iniciátora útoku na Líbyu francúzskeho prezidenta N. Sarko-

zyho, ktorý tým sledoval päť špecifických cieľov: získanie líbyjskej ropy, zabezpečenie francúzskeho vplyvu v regióne, posilnenie Sarkozyho reputácie doma, presadzovanie francúzskej vojenskej moci a zabránenie Kaddáfího vplyvu v tzv. frankofónnej Afrike.

Podľa zvedavec.org, 22. 6. 2017 (výňatok)

Ibrahim Maiga šokuje: „Nech sa o utečencov starajú tí, ktorí im zničili krajiny“

– Tí ktorí išli do ich krajín a zničili im prostredie tak, že tam nemajú jedlo a nemôžu tam existovať, majú tam vojnu a hlad, tí ktorí toto urobili, ktorí im ukradli ich suroviny, či to bola ropa, zlato, tí nech sa teraz o nich postarajú. Keď prepadli Líbyu, koľko ropy dali Slovensku? Koľko z toho Slovensko malo?

Mnohí ľudia, o ktorých hovoril Ibrahim Maiga, že sú zodpovední za drancovanie nerastných surovín a vyvolávanie vojen vo svete, sa zúčastnili konferencie v Bratislave pod názvom Globsec 2015, ktorej médiá venovali veľkú pozornosť a vyjadrovali sa o nej takmer výlučne pozitívne. Pochod 8000 tisíc ľudí, ktorí odmietajú niesť následky za ich politiku, označili médiá za fašistický.

Srsopol.sk, 24. 6. 2017 (výňatok)

Rakúsky islamský teológ vysvetlil...

...prečo sa mladí muži s islamskými koreňmi, žijúci na Západe v druhej či tretej generácii, radikalizujú?

Rakúsky denník Kurier priniesol rozsiahly rozhovor s liberálnym islamským teológom a náboženským pedagógom Mouhanadom Khorchideom, ktorý pochádza z Libanonu a už dvadsať rokov je rakúskym štátnym občanom.

Kurier: Keď sa pozeráme do islamského sveta vidíme, že tón udávajú štáty ako Saudská Arábia. Reforma viery je zrejme nerealistická...

Mouhanad K.: Saudská Arábia je hlavný exportér extrémizmu. Preto sa môže niekto pýtať: prečo tam ces-

tuje americký prezident Donald Trump a uzatvára zmluvy o zbraniach za 110 miliárd dolárov?...

Kurier: Keď Saudská Arábia podporuje terorizmus, nie sú potrebné sankcie proti nej?

Mouhanad K.: Premýšľa-

nie o našich vzťahoch k takýmto krajinám je už mnohé roky prekvapujúce. Mali by sme konečne vedieť, ktorá krajina exportuje terorizmus. Definitívne to nie je Irán, na ktorý boli dlhé roky uvalené sankcie. Mnohí teroristi prichádzajú priamo zo Saudskej Arábie alebo sympatizujú s wahhábiistickým presvedčením. Žiaľ, posledné slovo majú vždy politické a hospodárske záujmy.

Hlavnospravy.sk, 27. 6. 2017 (výňatok)

Vpád do Líbye – chyba Francúzska!

Francúzsko konalo správne, keď odmietlo vpadnúť do Iraku a urobilo chybu, keď sa zúčastnilo vpádu do Líbye, vyhlásil prezident Francúzska Emmanuel Macron.

On vraj urobí koniec tej „forme neokonzervatizmu“, ktorú importovali do Francúzska pred desiatimi rokmi, uvádza RIA Novosti s odvolávkou sa na Il Corriere della Sera.

Macron zdôraznil, že demokracia sa musí rozvíjať cez zapojenie národa do spoloč-

enských zmien, nedá sa „priniesť z boku“.

Macron poukázal na to, že výsledkom vpádu do Iraku a Líbye sa stalo „zničenie krajiny“ a posilnenie teroristov. Prezident Francúzska zdôraznil, že taký osud pre Sýriu si neželá.

Okrem toho Macron povedal, že odvolanie sýrskeho prezidenta Bašara Asada už nie je prioritnou podmienkou na vyriešenie konfliktu v Sýrii.

(Spomeňme si, že bývalý prezident USA Barack Obama taktiež vyhlasoval, že najväčšou chybou za jeho prezidentstva bol krach vpádu do Líbye.)

Podľa vz.ru, 21. 6. 2017

Ľudia budú mať právo použiť zbraň na obranu štátu, rozhodla česká snemovňa

Česká Poslanecká snemovňa schválila novelu zákona o bezpečnosti, ktorá stanovuje, že majitelia legálne držaných zbraní majú mať ústavné právo použiť ich pri zaistení bezpečnosti štátu. Novela má byť reakciou na spornú európsku smernicu o regulácii zbraní, informuje spravodajský webový portál Novinky.cz.

Keďže ide o ústavnú novelu, na jej prijatie bolo potrebných 120 hlasov. Pre legislatívnu normu nakoniec hlasovalo 139 poslancov zo 168 prítom-

ných, proti bolo iba deväť.

Norma, ktorú ešte posúdi Senát, by dala majiteľom legálne držaných zbraní možnosť zasiahnuť v prípade potreby

na zaistenie bezpečnosti Česka. Podpredsedníčka výboru pre bezpečnosť a obranu Jana Černochová uviedla: „Priznajme si, že táto novela nepovedie k zastaveniu nezmyselnej zbraňovej európskej smernice, ale je prvým krokom, aby to držiteľov zbraní tak veľmi nezasiahlo.“ Zdôraznila, že ozbrojené zložky štátu nemôžu byť vždy a všade.

Hlavnospravy.sk, 28. 6. 2017 (výňatok)

Čo píšú iní

■ Purpurové srdce za brata, ktorý padol v 2. sv. vojne

Americká nezisková organizácia Purple Hearts Reunited odovzdala 95-ročnej žene Purpurové srdce patriace jej bratovi, ktorý padol v druhej svetovej vojne.

Počas slávnosti, ktorá sa konala v domove dôchodcov v meste Westfield v New Jersey, odovzdali Mildred Stotzerovej aj vlajku použitú pri pochovávaní brata. Predmety poslal spomínanej organizácii anonymný darca.

„Tieto medaily patria rodine, nie do súkromných zbierok ani do starinárstva,“ uviedol Zac Fike, zakladateľ Purple Hearts Reunited, ktorému sa Stotzer poďakovala za prinesenie predmetov. „Je to úžasné,“ dodala.

Jej brat Frederick Boelzle nastúpil do armády v septembri 1939 a padol v decembri 1944 počas boja v Belgicku, pričom ho pochovávali na tamjšom vojenskom cintoríne. Okrem Purpurového srdca dostal aj Bronzovú hviezdu za hrdinstvo. **Pravda.sk, 29. 6. 2017 (výňatok)**

■ Za zákaz Kotleba-LS NS je 68,5 % obyvateľov

Vyplýva to z prieskumu agentúry Polis Slovakia, ktorý robili na vzorke 1208 respondentov starších ako 18 rokov na území celej SR od 13. do 19. júna.

Na otázku „Generálny prokurátor Jaromír Čížnar dal na Najvyšší súd podnet na rozpustenie LSNS Mariana Kotlebu. Ste za to, aby Najvyšší súd SR zakázal túto stranu?“ odpovedalo 68,5 percenta opýtaných áno, pričom 44,2 percenta tvrdia, že rozhodne áno a 24,3 percenta odpovedalo skôr áno ako nie. **Podľa pravda.sk, 27. 6. 2017**

■ RF: Návrh na uvoľnenie používania svastiky

Ministerstvo komunikácií navrhuje povoliť používanie nacistickej a extrémistickej symboliky svastiky (hákového kríža) vo vzdelávacích, učebných a informačných cieľoch, konkrétne pri filmovej a televíznej produkcii.

V zdôvodnení sa hovorí, že kvôli formalitám dnes pod zákaz spadajú aj literárne a umelecké diela o Veľkej vlasteneckej vojne.

Ministerstvo zdôrazňuje, že hlavnou podmienkou súhlasu s predvádzaním takejto symboliky musí byť neexistencia príznakov propagandy nacizmu a extrémizmu. **Podľa vz.ru, 27. 6. 2017**

■ Kauza Hitlerovho domu je na Ústavnom súde

Rakúsky Ústavný súd začal vo štvrtok vo Viedni pojednávanie v kauze vlastníctva rodného domu Adolfa Hitlera. Dom v centre mesta Braunau am Inn pri hraniciach s Nemeckom, kde sa neskorší vodca nacistického Nemecka v roku 1889 narodil, patrí v súčasnosti dôchodkyni Geraldine Pommer, ktorá sa ho odmieta vzdať.

Štát chce nehnuteľnosť získať pod svoju správu, aby ju mohol zmeniť na centrum na pomoc postihnutým. Prvoradým cieľom je zmeniť dom do takej podoby, aby prestal slúžiť ako pútnické miesto pre Hitlerových obdivovateľov či zberateľov senzácií.

Pravda.sk, 22. 6. 2017 (výňatok)

■ Slovensko je jedným z najlepších priateľov Izraela,

...povedal 21. júna predseda Knesetu štátu Izrael Juli-Joel Edelstein po stretnutí s predsedom NR SR Andrejom Dankom.

Danko ocenil spoluprácu parlamentov a poďakoval sa za pomoc pri definovaní pojmov ako holokaust a antisemitizmus. Chce v tejto súvislosti iniciovať legislatívne zmeny. Zopakoval, že nebude tolerovať prejavy neznášanlivosti v parlamente.

Edelstein ocenil vládu SR a oficiálnych predstaviteľov na Slovensku za „veľmi dobrú prácu v oblasti boja proti prejavom antisemitizmu, ako aj v oblasti vzdelávania mládeže“.

Slovenskyrozhlad.sk, 7/2017 (výňatok)

■ Poliaci odhlasovali zrušenie pomníkov komunizmu

Poľskí poslanci schválili novelu zákona o zákaze propagácie komunizmu, ktorý počíta s odstránením pamätníkov „glorifikujúcich totalitné zriadenie“. Silnú nevôľu vzápätí vyjadrili ruskí politici, obávajúci sa o osud asi 500 pomníkov na počesť Červenej armády.

Zákon sa netýka pomníkov padlých červenoarmejcov na cintorínoch či iných pietnych miestach, ale odstránenie hrozí pamätníkom poľsko-sovietskeho „bratstva v zbrani“, upozornila Poľská televízia.

(Pokračovanie na str. 4)

Vážení priatelia,

iste mnohí viete o mojej kandidatúre na post predsedu Banskobystrického samosprávneho kraja. Som naozaj veľmi rád, že ÚR SZPB mi na zasadnutí v Tisovci dňa 7. júna 2017 vyjadrila oficiálne podporu.

Viem, že spoločne môžeme postaviť pevnú hrádzu voči rozpínajúcej sa fašizmu reprezentovaného stranou Kotleba – ĽS NS. Jej predseda momentálne bašuje s majetkom kraja na základe toho, že bol v roku 2013 zvolený do funkcie predsedu. Dosadil si do úradu svojich straníckych kolegov a priviedol kraj do úplnej domácej aj zahraničnej izolácie.

Ak ste mi už vyjadrili podporu, očakávam od vás aj aktívnu pomoc. Hovorte so svojimi rodinnými príslušníkmi, známymi aj neznámymi ľuďmi. Nedopusťme, aby sa v banskobystrickom kraji opakovala rok 2013. Otočme politický kompas, zabráňme fašis-

tom rozliezať sa ďalej po slovenskej politickej scéne! Sme to dlhí hrdinom protifašistického odboja, účastníkom SNP a oslobodzovacích bojov v rokoch 1944–1945. Kto iný, ak nie členovia SZPB by mali byť na čele politického boja za pravdu, spravodlivosť a slobodu?

Ak mi chcete pomôcť aj finančne, budem veľmi rád. Keby mi každý z vás venoval len jedno euro, pomohlo by to skvalitniť moju kampaň. Bol by to zároveň morálny záväzok voči vám a prejavila by sa sila vašej podpory. Nebuďme ľahostajní k dnešnej politickej situácii. Urobme všetko pre to, aby naše deti a vnuci vyrastali v demokratickej spoločnosti a v mieri.

Číslo môjho transparentného účtu je:
SK21 0900 0000 0051 2943 3248

Sledujte moje aktivity na www.stanomicev.sk

Pravidelne vás budem informovať aj na stránkach Bojovníka. Som za nový život pre kraj. A vy?

Stano Mičev, kandidát na predsedu BSK

I kráľ Svätopluk na ZŠ s MŠ Šintava sa pozerá...

Z iniciatívy riaditeľa ZŠ s MŠ kráľa Svätopluka Šintava Martina Bodisa sa 21. júna 2017 uskutočnilo jeho stretnutie s predsedom SZPB Pavlom Sečkárom (v strede) a predsedom komisie pre prácu s učiteľmi, ženami a mládežou a podpredsedom ÚR SZPB Norbertom Lackom.

Predmetom rokovania bola dohoda o spolupráci medzi ZŠ s MŠ Šintava a SZPB, za účelom vzájomnej podpory a pomoci týkajúcej sa vyučovania dejepisu a otázok prehlbovania a rozširovania v povedomí mládeže vedomostí o obetiach fašizmu v 2. svetovej vojne.

Predseda Sečkář daroval škole publikácie a didaktické materiály, aby podporil budovanie úcty mladej generácie k obetiam neľudskosti fašistických ideí. Podpredseda Lacko informoval učiteľku dejepisu Silviu Kriváčkovú o účele a priebehu súťaže SZPB „Medzníky 2. svetovej

vojny“ a odovzdal jej metodické materiály.

Prítomných pozdravil aj starosta Šintavy Miroslav Holíčka a oboznámil ich s históriou obce, zameril sa na rekonštrukciu pomníkov... Predstavitelia SZPB srdečne zablahoževali škole za jej úspechy a aktivity zamerané na

vedomosti mládeže z novodobých dejín a výchovy k vlastenectvu. Zároveň jej prisľúbili uskutočniť besedy a didaktické aktivity počas výročia Dňa víťazstva nad fašizmom. Zároveň žiakov pozvali na návštevu expozície „Za slobodu“ do sídla SZPB.

Irena Lacková, tajomníčka komisie pre Užam

Naša anketa

Irena Lacková, ObIV SZPB Rožnava: – Trošku ma sklámali otázky prítomných členov na štátneho tajomníka Petra Krajňáka. Z toho dôvodu, že aj ja pracujem v komisii pre učiteľov, ženy a mládež a teda viem, že všetky materiály a všetky odpovede na ne dostali títo pýtajúci sa od nás už dávno elektronicky.

Lenže oni si to asi neprečítali a preto dávajú takéto otázky. S pánom Krajňákom je veľmi dobrá spolupráca. Viete, ja sama som učiteľka a som z učiteľskej rodiny. A keby sme boli takto všetci vychovávaní, veľa vecí nemuselo byť. Ani Kotleba!

Matej Kán, ZO SZPB B. Bystrica – Stred: – Dôležité je, že sa takéto konferencie vôbec urobila. Lebo poukázala na to, čo sa deje a čo sa voči tomu robí.

Ďalej je dôležité, aby sa urobil taký projekt, ktorý bude spoločným projektom pre celú republiku. Aby všetci robili rovnako, lebo sme jedna republika.

Ján Dianiška, ObIV SZPB Košice: – Podnetov bolo veľa, ale asi Ľuboš Blaha. Jeho celé vystúpenie.

Václav Homišan, ObIV SZPB Stará Ľubovňa: – Najviac ma oslovil poslanec Ľ. Blaha a jeho pohľad na extrémizmus. Ako treba bojovať, ako treba s tými ľuďmi, ktorí inklinujú k ĽSNS, pracovať.

Ladislav Švartovský, ObIV SZPB Stará Ľubovňa: – Jozef Halcin z odboru prevencie kriminality MV SR. Konečne tu vyniká nejaká organizácia, ktorá výchove a smeru výchovy dáva príslušnú dôležitosť, pretože bez smeru, čo chceme dosiahnuť, nedosiahneme nikdy nič. To dávam na prvé miesto.

Po druhé, počuli ste môj názor, že ja výchovu po roku

1990 považujem za totálne rozpustenú, školy si v podstate robili, čo chceli a toto je dopad. Dnes je tu Kotleba, rastie fašizmus, ľavica je zlá, pravica ľudí nepresvedčila a tak idú k fašizmu. Pred očami teda máme výsledok rozporu medzi ľavicou a pravicom.

Dúfam, že ministerstvo školstva nepreruší nastolený výchovný proces, pretože akonáhle by sa tak stalo, doterajší trend bude pokračovať.

Branislav Balog, ZO SZPB, Senec: – Najviac ma oslovilo prepojenie legislatívnej stránky ministerky L. Žitňanskej s jej priamou aplikáciou na strane odboru prevencie, ktorý zakončil štátny tajomník ministerstva školstva P. Krajňák, keď hovoril o posune implementácie týchto nových prvkov priamo do škôl. Myslím si, že to je najpodstatnejšie.

A čo si myslím ja?

Mnohí uznali, že deti v otázkach histórie tápu. Problematika moderných dejín je pre viaceré z nich španielskou dedinou. Navyše ich nudí a odpudzuje akékoľvek mentorovanie.

Spoločnosť sa naozaj modernizuje. Nech si teda zmodernizuje aj výučbu dejín!

Čo mám na mysli? Odpoviem takto. Koľko mladých ľudí vedelo o tragickom konci Titaniku?! Objavil sa však režisér s dramatickým veľkofilmom a deti odrazu vedeli aj to, koľko mal parník plavebných komôr. Rovnako fungoval aj film Pearl Harbour a mnohé iné. Možno by mohli pomôcť filmári, ktorí by „veľkofilmovo“ zmodernizovali aj príbeh o SNP. Tak, aby rovnako zaujal deti i dospelých. Preto veľmi vysoko hodnotím snahu odboru prevencie kriminality MV SR, ktorý začína upútať deti ich vlastným spôsobom. Počítačovými hrami...

Za znamenala A. Mikundová

Ešte ku konferencii: „Extrémizmus...“

Otázka Jána Dianišku: Je vôľa...?

Košický oblastný predseda SZPB Ján Dianiška na konferencii upozornil, že v zákone o protikomunistickom odboji č. 219/2006 (prijatý 16. 3. 2006 s účinnosťou od 1. 4. 2006) figuruje začiatok „obdobia neslobody“ 6. 10. 1944!!!

Zdôraznil, že tento dátum je pre našich členov, priamych účastníkov protifašistického odboja, posvätný, pretože práve vtedy vstúpili na pôdu svojej vlasti vojaci 1. čs. armádného zboru v ZSSR ako osloboditelia.

Keďže však začiatok pôsobnosti zákona o protikomunistickom odboji začína presne tým istým dňom, je to plúvanec do očí nielen všetkým Čechoslovákom, ktorí bojovali na Dukle, ale aj tým, ktorí bojovali v rovnakom čase v našich horách, povedal J. Dianiška.

Prečo? Pretože tento dátum amnestuje všetkých tých, ktorí od toho dňa bojovali proti 1. čs. armádnemu zboru v ZSSR a ktorí v našich horách naháňali a strieľali partizánov.

Je vôľa v našom parlamente, aby sa zákon o protikomunistickom odboji novelizoval minimálne v tejto časti? Bola by to satisfakcia pre skutočných účastníkov protifašistického odboja.

S. Mičev: – S touto vecou som sa obrátil na už asi 10–15 poslancov NR SR, vrátane niekoľkokrát zo Smeru-SD. No nikto do teraz nedal na opravu.

(Poslanec Ľ. Blaha si to hneď poznamenal a kývnutím hlavy dal najavo, že sa na to osobne pozrie.)

Poznámka redakcie: Predkladateľom zákona s týmto nezmyselným dátumom bol poslanec I. Šimko, ktorý je dokonca synovcom bývalého veliteľa povstaleckej 1. čs. armády na Slovensku generála Rudolfa Viesta.

Čo organizátori konferencie nečakali

Ján Rohár, ktorý obsluhuje zväzový facebook, občianskeho aktivistu J. L. Benčíka požiadal, aby vysvetlil tieto svoje slová, vypovedané na adresu poslanca NR SR Ľ. Blahu:

„Na jednej strane akékoľvek zásadné stanovisko proti neonacizmu, extrémizmu a fašizmu, samozrejme, prijímam kladne. Cením si tieto aktivity pána Blahu. Podpísal aj iniciatívu Stop fašizmu, ktorú som podpísal aj ja. Svojím spôsobom som vlastne spolupracoval aj s jej tvorcami. Na druhej strane pán Blaha uznáva Che Guevaru, Fidela Castra, vychvaľuje režim na Kube a nadáva na Ameriku. Tá má, samozrejme, tiež svoje chyby, ale šíriť okolo USA len negatívne názory, nekriticky chváliť Rusko a Putina a nazývať ukrajinských vlastencov neonacistami je trochu za čiarou.“

„No a mňa v tejto súvislosti zaujíma“, hovorí J. Rohár, „akí to ukrajinskí vlastenci sú neprávnym nazývaní neonacistami?“

Stanovisko Ľ. Blahu: – To, že dnes na Ukrajine pôsobia banderovci, to, že na Ukrajine pôsobia ľudia, ktorých je oprávnené možné nazývať fašistami, to asi nepochybuje nikto!

Ďalej to preukázal snahou o premenovanie triedy osloboditeľa Kyjeva generála Vatutina na SS-áka Šučeviča. A keď vraj proti tomu išli protestovať jeho kolegovia, ukrajinskí socialisti, tak ich miestni neonacisti napadli. „To sa dnes deje na Ukrajine“, dodal za potlesku prítomných poslanec Blaha.

Odpoveď J. L. Benčíka: Priamej sa vyhol, snažil sa toto protifašistické auditórium presvedčiť, že proti „separatistom“ bojovali len dva fašistické prapory... Lenže naše auditórium jeho plytké názory nezobralo.

– vmi –

Za najvýznamnejšieho človeka všetkých čias si Rusi opäť zvolili Stalina

Prieskum verejnej mienky potvrdil presne to, čo aj pred piatimi rokmi. Lídrom sa stal opäť Josif Stalin, i keď počet tých, ktorí ho dali na prvé miesto, sa oproti roku 2012 znížil o 4 percentá. Na druhom mieste sa umiestnil A. S. Puškin a na treťom V. Putin.

Z obrancov Ruska sa na 5. mieste nachádza Peter I. Veľký, na 6. J. Gagarin, na 8. maršal G. Žukov, na 12. A. Suvorov, a na 18. M. Kutuzov.

Z cudzincov 9. miesto patrí pôvodom Nemke Katarína II. Veľkej, 14. Napoleonovi B. a 19. I. Newtonovi.

Túto informáciu priniesli aj niektoré naše mienkotvorné médiá. Všetky však s nejakým „nezávislým“ komentárom. Iba Bojovník prináša len holé fakty.

Podľa kp.ru, 26. 6. 2017

Cielom nie je skúšanie

ZO SZPB v Pezinku v spolupráci s MÚ v Pezinku a tunajšími školami zorganizovala už štvrtý ročník vedomostnej súťaže žiakov 9. ročníkov ZŠ a kvarty osemročného gymnázia na tému Svetové vojny a Slovensko.

Samotnej súťaži predchádzala prednáška odborníka z VHÚ J. Bystrického a beseda s priamym účastníkom SNP Karolom Kunom.

Školské kolá prebehli všade, až na jednu školu. Osobitne aktívna bola ZŠ Jána Kupeckého pod vedením učiteľky Jaroslavy Babirátovej, čo sa odzrkadilo aj na výsledkoch mestského kola, kde jej družstvá obsadili prvé a tretie miesto.

Druhé miesto dosiaholo družstvo osemročného gymnázia. Mimo pezinských škôl sa súťaže zúčastnila aj ZŠ zo Slovenského Grobu a ZŠ z Báhoňa.

Na doplnenie poznatkov o vojne a jej následkoch, prispelo nad rámec učebných osnov aj premietnutie videa Telgárt – Slovenský Stalingrad a videa Bitka o Polom, spojené s besedami s pamätníkom týchto udalostí.

Ako odmenu sme pre účastníkov súťaže zabezpečili zájazd do Múzea holokaustu v Seredi, ktorého prehliadka s fundovaným sprievodcom bola doplnená aj prednáškou.

Cielom vedomostnej súťaže naozaj nie je skúšať, ide nám o rozšírenie vedomostí a o porozumenie im. Lebo nie učení, ale vzdelaní ľudia by mali rozhodovať o diania vo svete. **Ondrej Kuňák**

Za vedomosti zájazd do Bruselu

V priestoroch Centra voľného času v Žiari nad Hronom sa konala oblastná súťaž žiakov deviatych ročníkov základných škôl z vedomostí o novodobých dejinách SR, SNP a 2. sv. vojny.

Podujatie malo preukázať hrdosť na národnooslobodzovacie tradície nášho ľudu, prispieť k odhaľovaniu neľudskosti fašizmu a neofašistických ideí.

Po teoretických odpovediach žiaci na základe priložených fotografií poznávali pomníky, pamätníky a pamätané miesta SNP a 2. sv. vojny na Slovensku. V tretej časti sa predstavili s vlastným pohľadom na medzníky 2. sv. vojny a SNP formou 10-minútovej prezentácie v PowerPoinete.

V oblastnom kole súťažilo 7 základných škôl a 21 žiakov: II. ZŠ Žiar nad Hronom, ZŠ Trnavá Hora, ZŠ Hliník nad Hronom, ZŠ Jozefa Horáka Banská Štiavnica, ZŠ Nová Baňa, ZŠ Žarnovica a ZŠ Banská Belá.

Na 1. mieste sa umiestnila ZŠ Trnavá Hora, na 2. ZŠ Hliník nad Hronom a na 3. ZŠ Jozefa Horáka Banská Štiavnica. Oblastný výbor SZPB pre víťazné družstvo s pedagógom zabezpečil štvordňový zájazd do sídla EÚ do Bruselu. Všetky družstvá obdržali diplomy a vecné odmeny.

Okrem vedomostnej časti bol vo výtvarnej kategórii ocenený Ján Glézl zo ZŠ Jozefa Horáka Banská Štiavnica. **Jaroslav Bulko**

Prečo sa vraciame k pohnutým dejom minulosti? Pretože milujeme budúcnosť!

Otázky neonacizmu, neofašizmu, rasizmu, nacionalizmu, šovinizmu, antisemitizmu, xenofóbie a neoludáctva sú, žiaľ, stále živou témou. Nielen u nás, ale v rôznej podobe aj vo svete.

Pred vyše sedemdesiatimi dvoma rokmi prevládol optimistický názor, že víťazstvom nad Nemeckom a jeho spojencami bola ideológia nacizmu navždy vykorenená. Žiaľ, nebola to pravda. Dôvodom bolo nevyriešenie základných sociálnych problémov ľudí, čo je latentným podhubím na vznik hnutí, ktoré sa hlásia k národnému socializmu. No a toho sprievodným znakom je etická, rasová či náboženská neznášanlivosť, prerastajúca až do násilia.

Toto je nám známe, na základe toho sa konajú rôzne akcie, ale i pracovné stretnutia expertov a učiteľov predmetov vzdelávajúcich v oblasti „Človek a spoločnosť“. Je na škodu, že odporúčania, ktoré boli prijaté pri podobnej akcii Štátneho pedagogického ústavu a odporučené pridaním jednej hodiny dejepisu navyše komisia pri MŠVVaŠ zavrholá, no nakoniec sa rozhodlo, že bude pridaná jedna hodina dejepisu pre deviate ročníky základných škôl.

Je nám jasné, že udalosti roku 1944 tvoria kľúčové momenty obsahu učebnej látky na pochopenie vývoja druhej svetovej vojny. Záväzným dokumentom na výučbu dejepisu je Štátny vzdelávací program, podľa ktorého dejepis, vlastiveda, geografia, a občianska náuka predstavuje jeden z významných prostriedkov procesu humanizácie žiakov.

Hlavnou funkciou dejepisu...

...by malo byť kultivovanie historického povedomia žiaka z miestnej, regionálnej i celoslovenskej perspektívy. V tomto prípade máme na mysli roky 1938–1945. Malo by ísť o také poznávanie javov, historických udalostí, dejov a procesov, ktoré zásadným spôsobom ovplyvnili vývoj slovenskej spoločnosti a premenili sa do obrazu našej prítomnosti. Toto by malo viesť žiakov k úcte k vlastnému národu, k rozvíjaniu vlastenectva, ako kultivovania ich historického povedomia, v ktorom by mala byť aj úcta k iným národom a etnikám.

SZPB sa venuje aktuálnym otázkam, akými sú nebezpečenstvo recidívy fašizmu, rasizmu, extrémizmu. Sme si vedomí, že učebné osnovy, (podľa nového Národného programu rozvoja výchovy a vzdelávania), nemusia byť rešpektované, pretože existujú...

...obsahové a výkonové štandardy.

Medzi obsahovými štandardmi sú nasledujúce pojmy: **Európa, ZSSR, protihitlerovská koalícia, protifašistický odboj, holokaust, život v čase vojny, SNP, Slovinci na bojiskách druhej svetovej vojny.**

V rámci výkonových štandardov pre žiakov sa definujú pojmy: **rozpoznať nebezpečenstvo ideológií, ktoré hlásajú rasovú neznášanlivosť; opísať priebeh a príčiny druhej svetovej vojny; ukázať na historickej mape najväčšie bitky; opísať protifašistický odboj; kriticky zhodnotiť postoj Nemecka voči Slovenskej republike; opísať domáci odboj; doku-**

mentovať význam Slovenského národného povstania, ktoré obsahujú témy, v ktorých sa žiaci oboznamujú s formami násilia.

Popri tom však musíme brať do úvahy aj občas sa vyskytujúci fenomén „nízkeho prahu zodpovednosti“ v podávaní informácií či poskytovaných interpretácií v zmysle objektivity prístupu, možno i učebnic, i keď sme vyexpedovali do škôl pomocnú literatúru (učebnicu) „1944 Slovenské národné povstanie“ od Stanislava Mičeva a kolektívu, a pripravujeme ďalšiu „Oslobodenie faktografia II. svetovej vojny“ od Dušana Šabláturu.

Lenže učitelia sú niekedy bezradní (hlavne mladší, ktorým neboli dejiny dostatočne vysvetlené na vysokej škole) a tak majú problémy, ako to vysvetliť a naučiť deti.

Vedomí sme si aj toho, že vyučovací proces v uvedených predmetoch je v súčasnej dobe poznačený liberalizáciou, ktorá predpokladá zmenu direktívnych a autokratových foriem vnucovania vedomostí žiakom. My chceme nenásilne a tvorivým spôsobom byť nápomocní učiteľom dejepisu, samozrejme, vieme školám poskytnúť názorné pomôcky a objektívne historické publikácie.

Nehádzme to len na školu

Mali by sme si byť vedomí, že historickú gramotnosť neovplyvňuje len škola, ale aj rodinné prostredie a žiaci samotní. Pýtam sa sám seba, koľko rodičov kupuje svojim školákom knihy, vodi ich na miesta poučenia a ušľachtilej zábavy, pripomínajú im národné historické tragédie?

Norbert Lacko, podpredseda ÚR SZPB

Čo píšú iní

(Dokončenie zo str. 2)

Nadobudnúť účinnosť má zákon tri mesiace po zverejnení v úradnom vestníku. Majiteľ pomníka potom bude mať ďalších 12 mesiacov na odstránenie.

Moskva označila rozhodnutie poľských poslancov o odstránení pomníkov za „hanebný výsmech“ pamiatke padlých vojakov, ktorí oslobodzovali Poľsko od nacistickej okupácie. Za „obzvlášť rúhavé“ považuje ruská diplomacia skutočnosť, že Poliaci načasovali hlasovanie na tragické výročie nemeckého útoku na Sovietsky zväz 22. júna 1941.

Poľskí poslanci „asi stratili hlavu i svedomie“, vyhlásila podpredsedníčka ruskej snemovne Irina Jarovová, podľa ktorej „sovietsky vojak oslobodil nielen svoju vlasť, ale celú Európu a celý svet od fašizmu“, a tak poľskí poslanci „spáchali zločin“, ktorého „cynizmus a nemravnosť“ zosilňuje dnešné výročie. Kolega Jarovovej z vládnej strany Jednotné Rusko Dmitrij Sablin vyčítal Poliakom aj to, že „pred vojnou flirtovali s Hitlerom, aby uchmatli kúsok okupovaného Československa“, ale teraz „sa pokúšajú zabudnúť, komu majú byť vd’áční za oslobodenie“.

Komunistický podpredseda snemovne Ivan Melnikov odsúdil poľský zákon ako „morálne zločinný dokument“, budiaci „bolesť a horkosť“. Pri oslobodzovaní Poľska padlo asi 600 000 sovietskych vojakov.

Pravda.sk, 22. 6. 2017 (výňatok)

Zrušenie Mečiarových amnestií a jeho možné následky

Pokiaľ ide o nespravodlivé a nemorálne právo, SR nie je jediná krajina v EÚ, ktorá v tomto roku rieši problematiku nemorálnych amnestií z minulosti. Hoci sa o tom u nás veľa nehovorí, aj v Španielsku si v tomto roku pripomenú 40-te výročie prijatia zákona č. 46/77 o amnestii z 15. októbra 1977.

Zákon amnestoval mnohé zločiny frankistického režimu, hoci oficiálne hovoril aj o amnestii zločinov odporcov frankizmu. V čl. 1 sa uvádzajú konania, na ktoré sa vzťahuje amnestia. V čl. 1 ods. 1 písm. a) sa hovorí: „všetky konania politického charakteru, ktoré sú považované za trestné činy a uskutočnili sa pred 15. decembrom 1976“.

Samozrejme, porovnávať zločiny frankizmu a zavlčenie M. Kováča ml. nie je ani trochu možné – je preto paradoxné, že frankistický amnestičný zákon, na rozdiel od Mečiarovej amnestie, zrušený nebol.

Zákon o amnestii je oveľa nemorálnejší a hoci sa ho vo viacerých prípadoch podarilo obísť, stále platí a chráni mnoho páchatel'ov, ktorí vykonali činy oveľa horšie, než bol únos M. Kováča ml. Počas 40 rokov existencie zákona sa opakovane objavovali aj pokusy zrušiť ho, avšak doteraz sa to nepodarilo.

http://brankof.blog.pravda.sk, 22. 6. 2017 (výňatok)

Polský denník wPolityce: Do Lvova prišli ukrajinskí banderovci v uniformách SS

Polský provládny pravicový konzervatívny denník wPolityce.pl tvrdo kritizoval banderovské a nacistické praktiky v súčasnej Ukrajine. Autor článku Andrzej Potocki objavil banderovcov a fašistov dokonca aj na motorkárskom podujatí... ..jednotky SS Haličína. Andrzej Potocki prízvukuje, že „táto formácia sa v radoch ukrajinských patriotov teší najväčšej obľube. Ťažko to pochopíme, pretože vojenská „zásluhy“ 14 Waffen-Grenadier-Division der SS (oficiálny názov SS Haličína) sú minimálne pochybné...“

Autor pripomína, že 2. pluk tejto jednotky pozabíjal poľských civilistov v dedine Hucia Pieniacka. Spomína aj iné „bojové úspechy“ príslušníkov SS Haličína.

Hlavnospravy.sk, 20. 6. 2017 (výňatok)

Bardejovskí deviataci súťažili

„Zabudnúť znamená nechať ich znovu zomrieť...“, myšlienkou Elie Wiesela začalo sa 7. júna súťažné dopoludnie deviatakov Medzníky 2. druhej svetovej vojny.

V okresnej súťaži zápolilo šesť škôl – ZŠ s MŠ Pod Vinbargom, ZŠ na Nám. arm. gen. L. Svobodu, ZŠ Bartolomeja Krpelca, ZŠ na Komenského ulici 23, ZŠ s MŠ Pod Papierňou 1 v Bardejove a ZŠ s MŠ v Hertníku.

Súťažiaci preukázali chvályhodné vedomosti. **Víťazom tohtoročných „Medzníkov...“ sa už po tretíkrát stali deviataci zo ZŠ s MŠ Pod Vinbargom v Bardejove (Michal Čopák, Benjamín Pšenčík, Tamara Hudáčková).** Na 2. mieste sa umiestnil

kollektív zo ZŠ s MŠ v Hertníku (Tadeáš Manik, Michal Kačmár, Richard Šviržovský) a 3. miesto si odniesli deviataci zo ZŠ na Komenského ul. 23 v Bardejove (Adela Romanová, Filip Roman, Vladislav Slosarčík).

V súťaži jednotlivcov, po rozbojovom konaní, zvíťazil Michal Čopák, na 2. mieste sa umiestnila Tamara Hudáčková a tretí bol Benjamín Pšenčík, všetci zo ZŠ s MŠ Pod Vinbargom v Bardejove.

Víťazné družstvá i jednotlivci boli odmenení hodnotnými

vecnými cenami a diplomami. Aj ostatní dostali knižné a vecné ceny, medzi ktorými nechýbala publikácia o Protifašistickom odboji v okrese Bardejov (1939–1945), autorom ktorej je Milan Gibel, predseda bardejovských odbojárův.

Počas prestávky si súťažiaci pozreli výstavku o činnosti odbojárův na Slovensku i aktuálne publikácie zamerané na protifašistický odboj. Nechýbalo ani občerstvenie, ktoré opäť sponzoroval primátor mesta Boris Hanuščák.

Na organizácii a obsahovej náplni súťaže sa podieľala oblasť HDK a komisia pre prácu s mládežou. Spropagovaná bola v Bardejovskej televízii a týždenníku Bardejovské novosti.

Anna Petričová
predsedníčka komisie pre prácu s mládežou

Ocenenie za „Medzníky...“

Po rokovaní 3. predsedníctva ObIV SZPB v Trebišove odovzdal predseda Milan Urban ďakovný list oblasťnému predsedovi komisie učiteľov, žien a mládeže Mariánovi Kudríkovi za organizáciu a priebeh súťaže Medzníky druhej svetovej vojny žiakov deviatych ročníkov ZŠ v Trebišovskom okrese.

Oceňovanie sa konalo v prítomnosti oblasťných podpredsedov Ivana Kseňáka, Jána Drobňáka a Pavla Ferencu. – MU –, snímka Milan Malý

Nezabudnuteľné skúsenosti

V medziškolskej súťaži Medzníky druhej svetovej vojny a SNP v Žiline, organizovanej Oblasťným výborom SZPB, Metodickou komisiou dejepisu a Oddelením škôl MeÚ Žilina, sa na 1. mieste umiestnilo družstvo ZŠ Karpatská pod vedením učiteľa Dávida Poláčka v zložení Patrícia Palúchová, Kristína Kostelná, Dominik Filípek a Dávid Horník.

2. miesto si vybojovala ZŠ Námestie mladosti pod vedením učiteľky Andrei Rabčanovej a 3. miesto ZŠ Martinská. Súťažiaci pripravili zaujímavé projekty a preukázali dobré vedomosti z dejín národnooslobodzovacieho odboja.

Putovný pohár Oblasťného výboru SZPB v Žiline víťazom odovzdal oblasťný predseda Juraj Drotár. Vecné ocenenie od žilinského mestského úradu si zase prevzali od vedúceho oddelenia Pavla Čorbu. Čestným uznaním za organizáciu medziškolskej súťaže bola ocenená riaditeľka ZŠ Martinská Beáta Veselská.

Pre súťažiaci družstvá z medziškolského kola oblasťný výbor pripravil aj poznávací zájazd na pamätne miesta obetí fašistických represálií v Nemeckej s návštevou Múzea SNP v Banskej Bystrici. Nové informácie rozšírili ich vedomosti a naisto prispejú k úspešnému štúdiu na stredných školách.

Juraj Drotár, snímka Dávid Poláček

Nezabúdame na obeť fašizmu

Dňa 15. 6. 2017 pripravil Oblasťný výbor SZPB v Brezne pre účastníkov okresného kola vedomostnej súťaže Medzníky 2. svetovej vojny výlet do Banskej Bystrice a národnej kultúrnej pamiatky Kalište.

Dopoludnia žiaci so svojimi učiteľmi navštívili Múzeum SNP. Pri výklade lektora Jakuba Mičeva žiaci pochopili, ako ľahko sme stratili slobodu, a ako ťažko sme ju získavali naspäť. Dotkol sa i tzv. „bielych miest“ v našej histórii a vystavil kritiku všetky bojujúce strany.

Potom sme sa presunuli do Kališťa, bývalej dedinky, vzdalenej od B. Bystrice asi 20 km a vypočuli sme si desivé príbehy jej obyvateľov.

Dedinka bola niekoľkokrát napadnutá Nemcami, ale až do 18. marca 1945 im odolávala. V tento osudný deň bola takmer zrovnaná so zemou. Z pôvodných 42 domov ostalo len šesť. Mnohí obyvatelia boli zastrelení alebo upálení zaživa vo vlastných domoch. „Na výstrahu pred ostatnými rozrezali môjho otca (mal 45 rokov) na dve polovice a časti tela odviezli preč aj s ostatnými mužmi,“ spomína T. Husárová, vtedy 11-ročná, vo svojich spomienkach.

Žiaci prešli náučným chodníkom s názvom „Ako žili Kališťania“ a videli zrúcaniny jednotlivých domov, školy, zrekonštruovanej studne, kaplnky, poľnú nemocnicu, sad a pamätník obetiam.

Tu sme si uvedomili, aké dôležité je žiť v mieri, a prečo si ho máme vážiť. Plní dojmy sme odchádzali do našich rodných obcí bohatší o mnohé dojmy a poznatky z našej nedávnej histórie. Aj my dospelí, aj žiaci sme si odniesli jeden krásny poznatok – výrok: „Zabudnúť na obeť, znamená nechať ich znovu zomrieť!“

Lubomír Fabuš
člen predsedníctva ObIV SZPB v Brezne

Víťazi zo Sibírskej ulice

Dňa 30. mája 2017 na Ministerstve hospodárstva SR v Bratislave zorganizoval bratislavský Oblasťný výbor krajské kolo vedomostnej súťaže pre žiakov 8. a 9. ročníkov ZŠ a 8-ročných gymnázií Medzníky druhej svetovej vojny.

Súťažilo medzi sebou 13 trojčlenných družstiev zo škôl z Bratislavy, Pezinka, Senca, Vištuku a Báhoňa.

Víťazom sa stala Základná škola na Sibírskej ulici v Bratislave. Diplomy jej odovzdal predseda Oblasťného výboru SZPB v Bratislave Martin Krno.

Ako odmena pre všetkých zúčastnených žiakov a ich učiteľov sa 14. júna uskutočnil výlet na územie, kde prebiehali boje bratislavsko-brnianskej operácie. Prvou zastávkou bol Dom bojovej slávy v Kalnej nad Hronom. Nasledovala návšteva expozície Múzea vojenskej histórie v Pohronskom Ruskove. Cestou domov sa žiaci zastavili pri pamätníku v Kameníne, ktorý pripomína najväčšiu tankovú bitku na území bývalého Československa.

Veríme, že spolupráca s riaditeľmi a učiteľmi zá-

kladných škôl a 8-ročných gymnázií bratislavského kraja bude úspešne pokračovať aj v ďalších ročníkoch súťaže, ktorá je dôležitým stavebným prvkom uvedomovania si vlastnej histórie a zároveň boja proti v súčasnosti narastajúcim sa prejavom neonacizmu, neofašizmu, xenofóbie.

Denisa Žiaková

Pokrok prinášajú tí, ktorí sa odvažujú meniť všetko, čo nie je v poriadku. Bernard Bolzano

Nezabúdajme na hrôzy 2. svetovej vojny

V dňoch 21.–23. júna tohto roku zorganizovala miestna organizácia Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov v Petrovcích tematický poznávací zájazd do mesta Brest v Bielorusku, ktorého sa zúčastnili členovia ZO SZPB z Petrovíc, Giraltovic a Vyšnej Olšavy. Hlavným zámerom zájazdu bolo spoznať bohatú históriu mesta Brest, jeho súčasný život i vzdať úctu obetiam Veľkej vlasteneckej vojny.

Mesto Brest, hlavne vojenská posádka v Brestskej pevnosti sa hrdinsky bránila ešte 3 mesiace od napadnutia fašistami, hoci nemecké vojská postúpili do vnútrozemia Sovietskeho zväzu 600–800 kilometrov. Obyvatelia mesta a jeho okolia veľmi ťažko prežívali kruté represálie zo strany fašistických nemeckých vojsk počas Veľkej vlasteneckej vojny – od napadnu-

teneckej vojny v priestoroch Brestskej pevnosti, ako aj rekonštrukcie historických bojov obrany mesta a pevnosti. Položením venca k pamätníku obetí Veľkej vlasteneckej vojny, ktoré zahynuli počas 2. svetovej vojny, sme vyjadrili našu hlbokú úctu vojnovým obetiam. Naše poďakovanie patrí honorárnemu konzulátu Bieloruskej republiky na Slovensku za pomoc pri zabezpečení administratívnych a vizových náležitostí spojených s organizačným zabezpečením zájazdu a s nadviazaním družobných kontaktov.

Naši hostitelia nám zabezpečili bohatý program. Zúčastnili sme sa pietnej spomienky venovanej obetiam vojny v rámci Dňa celonárodnej pamiatky obetí Veľkej vlasteneckej vojny v priestoroch Brestskej pevnosti, ako aj rekonštrukcie historických bojov obrany mesta a pevnosti. Položením venca k pamätníku obetí Veľkej vlasteneckej vojny, ktoré zahynuli počas 2. svetovej vojny, sme vyjadrili našu hlbokú úctu vojnovým obetiam. Naše poďakovanie patrí honorárnemu konzulátu Bieloruskej republiky na Slovensku za pomoc pri zabezpečení administratívnych a vizových náležitostí spojených s organizačným zabezpečením zájazdu a s nadviazaním družobných kontaktov.

Michal Peter, člen ObVv SZPB Vranov n/T

Uctili si pamiatku obetí pádu lietadla pri obci Hejce

Členovia ZO SZPB Košice-juh si 13. júna pri obci Hejce v Maďarsku, na mieste 42 obetí havárie slovenského vojenského lietadla, uctili pamiatku obetí minútu ticha, zapálením sviečky a položením kytice kvetov so stuhami.

Pri pamätníku sprava: Jozef Lipták, Mária Tomášová, Emília Juhášová, Zdena Kolesová, Daniela Uhlariková, Dušan Rybanský.

Zájazd zorganizovalo Združenie vojnových poškodencov-odbojárův v Košiciach v spolupráci so Zväzom vojakův SR v Košiciach. Predseda klubu pplk. v. v. Štefan Pinka oboznámil účastníkov spomienkového zájazdu s podrobnosťami havárie a významom účasti našich vojakův v misiách KFOR.

Dušan Rybanský, predseda ZO SZPB Košice-JUH

Spomienka na oslobodzovacie boje

Dňa 17. júna organizoval ObVv SZPB v Prievidzi spomienkovú návštevu Priekopy a Martina. V Priekope na cintoríne sme si uctili pamiatku obetí položením venca k pamätníku.

Tu našlo miesto svojho posledného odpočinku 719 účastníkov oslobodzovacích bojov 2. svetovej vojny rôznych národností. Svoje miesto tu má aj Valent Mendel (rodák z Kamenca pod Vt.), ktorý padol v Priekope ako vojak SNP. Oslobodzovacie boje priblížila Anna Závadská. Cez Priekopu prechádzali povstalecké vojenské jednotky smerom na Vrútky, občania im pomáhali kopat' obranné záseky proti tankom. Priekopa sa stala frontovým pásmom a dostala sa do silnej guľometnej paľby. Počas intenzívnych bojov Nemci vyrabovali a podpalili jej

dolný koniec. Boje si vyžiadali veľké materiálne straty a hlavne straty na ľudských životoch. Priekopa bola spolu s Martinom oslobodená 11. 4. 1945 jednotkami 1. československého armádneho zboru, rumunskými a sovietskymi vojskami. Z Priekopy sme sa presunuli do Martina, kde sme navštívili Slovenské národné múzeum a Národný cintorín. Poslednou zastávkou bolo Múzeum slovenskej dediny Martin, ktorá je najväčšou národopisnou expozíciou v prírode na Slovensku. Spomienkovej akcie sa zúčastnili členovia ZO SZPB z Partizánskeho, Žabokriek nad Nitrou, Dolných Vesteníc, Kolačina, Pažite, Lehoty pod Vtáčnikom, Prievidza a Bojnica.

Soňa Pinková

(Pre Bojovník bez nároku na honorár)

3. ročník literárnej súťaže v Galante

Pri príležitosti 72. výročia ukončenia 2. svetovej vojny ObVv SZPB v Galante spolu s Domom Matice slovenskej, vyhlásil pre žiakov základných a stredných škôl v okrese Galanta 3. ročník literárnej súťaže.

Zapojili sa iba žiaci základných škôl. Tí však boli veľmi nadaní a kreatívni. Do súťaže poslali množstvo kvalitných prác, na ktorých bola vidieť snaha svojisky

zachytiť myšlienku alebo príbeh súvisiaci s históriou, ktorú nechceme, aby sa zopakovala. Vďaka tejto súťaži sa nám podarilo zapojiť do aktivity aj deti, ktoré už

o 2. svetovej vojne takmer nič nevedia, pretože v učebných osnovách sa jej venuje málo hodín.

Vit'azné práce: Kategória A: 1. stupeň ZŠ: Denisa Filová, ZŠ Dolné Saliby, Lukáš Manek, ZŠ Sládkovičovo. Kategória B: 2. stupeň ZŠ Peter Ďurík, ZŠ Sládkovičovo.

A. Pongráčová, ObVv SZPB v Galante

„Partizánskymi chodníkmi“

Už 11. ročník branno-športovej súťaže „Partizánskymi chodníkmi“ pripravila pre žiakov základnej školy ZO SZPB v Medzibrodě v spolupráci s obecným úradom, učiteľmi základnej školy, združením technicko-športových činností a zamestnancom štátnych lesov.

Pri pamätníku obetí 2. svetovej vojny sme si uctili pamiatku padlých a pokračovali teóriou o partizánskom hnutí a udalosťami, ktoré sa odohrali v našej obci v období po potlačení SNP.

Po historickom úvode sme žiakov

rozdeleni do dvoch skupín. V priestore našej strelnice sa uskutočnili súťaže v streľbe, prekrázkovom behu, v hode granátom a nakoniec sa preverili vedomosti z poznávania prírody. Víťazi dostali vecné ceny a výbor ZO SZPB pripravil účastníkom aj pohostenie. Účelne a príjemne sme strávili tento deň.

Ján Páček

Žilincania na spomienkovom stretnutí k 75. výročiu operácie Anthropoid

Oblasťný výbor SZPB Žilina spoločne s Klubom vojakův a za účinnej podpory MeÚ Žilina zorganizoval k 75. výročiu operácie Anthropoid (18. 6. 2017) Vedomostný poznávací zájazd so spomienkovým stretnutím pri pamätníku hrdinov československého odboja v Prahe pri chráme svätých Cyrila a Metoda v Resslovej ulici a pamätníku parašutistův 2. svetovej vojny v Dejviciach.

Zúčastnilo sa ho 42 účastníkov: členov SZPB, Klubu vojakův ZV SR posádky Žilina, profesionálnych vojakův a pracovníkov MeÚ Žilina, ktorý zastupoval vedúci oddelenia pre zahraničné styky Pavel Čorba.

Spomienkovým stretnutím a pietnym aktom položenia vencov MeÚ Žilina a SZPB sme si uctili hrdinstvo parašutistův v Prahe a obeť fašistických represálií v Ležáčkoch a Lidiciach.

Jedným z organizátorov spomienkového stretnutia v Prahe bol ČSBS, ktorému ďakujem za poskytnutú podporu a pomoc, osobitne za bezprostrednú pomoc podpredsedovi ČSBS plk. v. v. Emilovi Kulháňkovi.

Útok na zastupujúceho ríšskeho protektora Reinharda Heydricha je považovaný za jeden z najvýznamnejších činův čs. zahraničného odboja. Zauťočili na neho parašutisti Jozef Gabčík a Jan Kubiš 27. mája 1942, Heydrich zraneniu podľahol 4. júna. Parašutisti z výsadku Anthropoid sa viac ako tri týždne skrývali v krypte chrámu svätého Cyrila a Metoda. Nakoniec ich na základe zradu jedného z nich, Karla Čurdu, Nemci vypátrali a boj 18. júna 1942 neprežil ani jeden z parašutistův. V krypte padli Jozef Gabčík, Ján Kubiš, Josef Valčík, Adolf Opálka, Josef Bublík, Jan Hrubý a Jaroslav Švarc.

Čeť ich pamiatke

Juraj Drotár, foto: redaktor ČSBS

Mestská časť Košice-Juh ocenila ZO SZPB

„Cenu starostu mestskej časti Košice-Juh“ za prínos v oblasti budovania vlasteneckého povedomia mladej generácie odovzdal 20. júna starosta Jaroslav Hlinka ZO SZPB Košice – Juh.

Cenu prevzali predseda ZO SZPB Košice-Juh Dušan Rybanský a zanietená predstaviteľka SZPB Viera Záhorčáková. Predseda v príchove poďakoval za udelené ocenenie a ubezpečil prítomných, že jednou z hlavných úloh ZO SZPB bude naďalej pozitívne vplývať na mladých ľudí, informovať ich pravdivo formou prednášok, besied a návštevu významných pamätníkov o historických skutočnostiach v Európe a Slovensku v čase pred 2. sv. vojnou až po súčasnosť, a tak upevňovať u našej mládeži vlastenecké povedomie.

Na slávnostnom akte boli prítomní aj ďalší členovia výboru ZO SZPB Košice-Juh a to Jozef Lipták, Emília Juhášová, Mária Tomášová, Dušan Jurkáš, Marta Šukeniková a ich rodinní príslušníci.

ZO SZPB Košice-Juh, pred-

členovia ZO SZPB sa zúčastňovali besied so žiakmi o protifašistickom odboji, k SNP, oslobodeniu Košíc, navštevovali pamätné miesta bojov, vysvetľovali mladým ľuďom význam boja proti fašizmu a vyzdvihovali hrdinské činy priamych účastníkov odboja. Na školách sme sa podieľali na vytvorení pamätných izieb a zabezpečovali aktuálne materiály.

Členovia ZO SZPB sa pravidelne zúčastňujú osláv SNP v Banskej Bystrici, Duklian-

skej operácie, pripomínali si vypálenie obce Kľak, navštívili pamätník v Bielorusku – Brest z príležitosti začatia 2. sv. vojny. Zúčastňujú sa aj na významných výročiach regionálneho významu – oslobodenie Košíc, bojov o Dargovský priemysok, atď.

Aktívnym prístupom k mladým ľuďom sa nám darí prijímať nových členov. Ku koncu roka 2016 mala naša organizácia zo 78 členov už 31 mladých.

Jozef Lipták, člen výboru ZO SZPB Košice-Juh

Po stopách SNP

ZO SZPB v Lehote pod Vtáčnikom v súčinnosti s Klubom dôchodcov zorganizovali pre svojich členov 14. júna 2017 štvrtý ročník spoločnej vychádzky „Po stopách SNP“ na Sekaniny, kde v čase povstania pôsobila Hornonitrianska partizánska brigáda.

Účastníkom bol i najstarší člen ZO SZPB a bývalý člen partizánskeho oddielu Vtáčnik, dnes už 92-ročný Jozef Gašparovič, ktorý si zaspomínal na rôzne bojové operácie, ktoré v čase povstania podnikala partizánska brigáda na Hornej Nitre. Účastníci navštívili i veľiteľský bunker a na záver vychádzky sa dočkali na chate Sviniařka

Pripomenuli sme si boje v okolí Rematy

Členovia ZO SZPB pri Hornonitrianskych baniach Prievidza a. s. (HBP) si 8. júna pripomenuli boje v okolí Rematy.

Cestou na Rematu položili veniec k pomníku na Banskej, ako prejav úcty na obdobie oslobodzovania našej krajiny a mesta Prievidza. Zraz všetkých účastníkov bol na horskej chate Horec. Po príhovore podpredsedu ZO SZPB pri HBP a. s. delegácia členov položila veniec k pamätnej tabuli zraneného ruského vojaka, ktorá je umiestnená na fasáde Horského hotela Remata. Na záver spomienkového podujatia sme si posedeli pri opekaní, na ktoré suroviny sponzorsky zabezpečil podpredseda ZO SZPB.

Soňa Pinková

Z bratislavského rozšíreného pléna

Dňa 22.6. 2017 sa konalo rozšírené zasadnutie bratislavského oblasťného výboru SZPB.

Správa od ostatného rokovania konštatovala, že oblasť registruje nárast zájazdův na pamätné miesta protifašistického odboja, viac bolo zapojených škôl do protifašistických aktivít, narástol aj počet novoprijatých členův. Osobitne k tomu prispela ZO SZPB v Bemolákovce so svojimi 15-timi novými členmi.

Rokovanie poukázalo na nový pozitívny príklad v Bratislave 3 (působnosť 7. ZO

SZPB), kde má každý poslanec mestskej časti „pridelenu“ základnú školu, o ktorú sa stara aj pri protifašistickej výchove žiakov.

Oblasťná organizácia by rada dosiahla, aby každá ZO SZPB si vzala pod patronát aspoň jeden pamätník, starala sa oň a pozývala k nemu na spomienkové podujatia ostatných. Pri tom by bolo treba obnoviť chodenie k pamätníku partizánskej skupiny J. Kráľa do obce Píla.

Pri zmienke o muzeálnom komplexe v Se-

redi, o holokauste, bratislavská organizácia chce celý vysvetľovací proces podprieť konkrétnymi prežitkami konkrétnych ľudí.

Zaznela aj kritika na stav pamätníka obetí bombardovania pri Melku, na ktorom už chýba 17 písmen. Rozšírené plénum ďalej prerokovalo správu o plnení rozpočtu za prvý polrok 2017, organizačné zabezpečenie podujatí na júl až december 2017 a v rôznom podporilo „Stanovisko predsedníctva ObVv SZPB k dvojtýždenníku antifašistův a webovej stránke našej organizácie“.

– vmi –

Ešte jeden dar k životnému jubileu vojnového veterána, alebo Opätovné želanie navštíviť Zlatú Baňu

Plukovník v.v. Sovietskej armády Oleg Samojlovič je osobitne na východnom Slovensku dobre známy. Poznajú ho aj čitatelia Bojovníka, pretože už sme predstavovali život tohto veterána, ktorý sa stal červenoarmejcom ako 17-ročný a bojovú cestu prešiel od ukrajinskej Bielej Cerkvi až do nemeckého Wismaru pri Baltickom mori, kde sa jednotky 2. Bieloruského frontu Červenej armády stretli 3. mája 1945 s príslušníkmi britskej 21. armádnej skupiny.

Pri zápise do pamätnej knihy partizánskej obce Zlatá Baňa. Zľava: starosta obce Maroš Železník, Oleg Grigorievič Samojlovič a jeho manželka Lilia Jurjevna.

Plukovník Oleg Samojlovič, ako predseda Výboru vojnových veteránov pri Zakarpatskej rade veteránov Ukrajiny, už niekoľko rokov udržiava neformálne a priateľské kontakty s členmi SZPB v Košiciach a Prešove. S ich pričinením v januári minulého roku pri príležitosti osláv 71. výročia oslobodenia týchto dvoch najväčších miest na východnom Slovensku navštívil aj partizánsku obec Zlatá Baňa. Prijatie a najmä skutočnosť, že nacistickí okupanti Zlatú Baňu 8. 9. 1944 za pomoc jej obyvateľov partizánom z brigády Čapajev vypálili, ale aj celkové prostredie dedinky v severovýchodnej časti Slánskych vrchov, na tohto frontového vojaka hlboko zapôsobili.

Pri príležitosti svojho jubilea – 90-tich rokov napísal knihu spomienok, faktov a úvah pod názvom Obrancovia vlasti. Časť z nej venoval aj spolupráci s funkcionármi SZPB v Košiciach a Prešove i minuloročnej návšteve obce Zlatá Baňa.

V decembri minulého roka na oslave svojej 90-tyky si z rúk člena ÚR SZPB a predsedu OblV SZPB Košice Jána Dianišku prevzal vysoké zväzové vyznamenanie – Medailu M. R. Štefánika II. stup-

ňa. Jubilant sa vtedy zdôveril so želaním ešte raz navštíviť partizánsku obec Zlatá Baňa. Chcel totiž obci podarovať už spomínanú historicko-spomienkovú knihu a opäť vidieť pamätník „Útek z horiacej obce“ a samozrejme, stretnúť sa s tamojšími rodákmi.

„Čakáme vás, prídte!“

Košickí funkcionári SZPB priane O. Samojloviča tlmočili starostovi Zlatej Bane Marošovi Železníkovi, ktorý zareagoval veľmi pohotovo: „Čakáme Vás, prídte!“.

A tak v jeden z posledných aprílových dní ukrajinský vojnový veterán spolu s manželkou Liliou Jurjevnu prišli do obce v sprievode funkcionárov OblV SZPB z Košíc a Prešova.

Životná družka O. Samojloviča Lilia Jurjevna sa celý život venovala nielen kardiológii, doma je aj vo vojenskej histórii. Jej obľúbenou osobnosťou z obdobia Veľkej vlasteneckej vojny je armádny generál Ivan Jefimovič Petrov, ktorý vo funkcii veliteľa 4. ukrajinského frontu oslobodzoval Zakarpatskú Ukrajinu a východné Slovensko, vrátane Košíc a Prešova. O tomto

uznávanom sovietskom vojvodcovi vie naozaj všetko, čo sa len dá vedieť...

V Zlatej Bani, v obci, ktorú za zásluhy počas SNP vyznamenali Radom Červenej hviezdy a Dukelskou pamätnou medailou, ich privítal starosta M. Železník a zástupca Peter Uhlár.

Nie tak dávno z pamätnej izby, venovanej pôsobeniu partizánskej brigády Čapajev, ktorá sa nachádza v priestoroch obecného úradu, zostalo iba torzo. Jednoducho, podstatnú časť exponátov ktosi odviezol do „niektorého prešovského múzea“ (to ešte M. Železník nebol starostom obce) a teda nikto presne nevie, kde sa nachádzajú. Starosta je však optimista a verí, že príde na ich stopu a všetky materiály sa vrátia do Zlatej Bane.

Závazok oživiť SZPB

Smutné je, že v obci v súčasnosti nemajú ZO SZPB, hoci v minulosti tu pôsobila. V prítomnosti Olega Samojloviča, jeho manželky i funkcionárov SZPB z Košíc a Prešova sa **všetci zainteresovaní zaviazali, že ešte v tomto roku pomôžu obnoviť činnosť organizácie protifašistických bojovníkov.**

Možno bude potrebné podať pomocnú ruku Zlatej Bani aj pri rekonštrukcii pamätníka „Útek z horiacej obce“. Potrebu-

je naozaj generálku a pre starostu Maroša Železníka je to jedna z prioritných záležitostí. Obec totiž leží v naozaj prekrásnom prostredí Slánskych vrchov a preto výlety do tejto destinácie môžu byť spojené aj s návštevou pamätnej izby i pamätníka. Už aj preto, lebo na naše nemilé prekvapenie sme zistili, že dokonca aj niektorí funkcionári SZPB z východoslovenského regiónu nevedia nič o obci Zlatá Baňa a o udalostiach z roku 1944, spojených s jej osudom!

Ďalšie nemilé prekvapenie sme zažili pri listovaní 6-zväzkovej Malej československej encyklopédie (dohromady 5 363 strán), vydávanej v rokoch 1984–1987 vtedajším Encyklopedickým inštitútom Čs. akadémie vied. Jednoducho sme v nej nenašli ani jedno slovo, ani jedno heslo, pripomínajúce túto partizánsku obec.

Za zmienku stoja nielen tragédie a hrdinstvá obyvateľov Zlatej Bane i okolitých obcí, ale nepochybne aj **premiérový ročník Štafetového behu mieru, ktorý dňa 8. mája zorganizovali starostovia ôsmich obcí – Tuhrine, Lesička, Žehne, Abranoviec, Kokošoviec, Zlatej Bane, Červenica a Lúčinnej.** V každej z nich počas odovzdávania štafiet si pripomenuli udalosti z rokov 1944–45 a v obciach Zlatá Baňa, Červenica a Tuhrina účastníci behu mieru položili vence k pamätníkom a v Lučivnej k pamätnej tabuli, pripomínajúcej boj Červenej armády a partizánov za oslobodenie spod fašizmu.

Vladimír Mezenec, snímka Ján Dianiška

Priamy účastník Veľkej vlasteneckej vojny, držiteľ titulu „Čestný vojnový veterán Ukrajiny“ plk. Sovietskej armády v.v. Oleg Samojlovič v Pamätnej izbe obce Zlatá Baňa pri odovzdaní svojej memoárovej knihy Obrancovia vlasti starostovi M. Železníkovi.

Po stopách hrdinov SNP v B. Štiavnici

Povestné Sitno zohralo významnú úlohu v národnooslobovacom boji v rokoch 1941–1945. Je späté s menom Ladislava Exnára – hrdinu SNP (nar. 18. 5. 1907 v Chvalkovičiach pri Náchode), ktorý má pamätnú tabuľu na vrchole Sitna. Tento rok sme si 18. mája pripomenuli 110. výročie jeho narodenia.

Ladislav Exnár narukoval ako vojak do Banskej Štiavnice. V septembri 1942 založil bojovú jánošíkovskú družinu, ktorá sa stala základom budúceho partizánskeho oddielu Sitno. Niektoré jeho akcie sa až príliš zavčasu stali takmer verejnými, čo zapríčinilo aj nešťastný osud L. Exnára. Chytili ho kvôli zrade. Odvtedy ho už nikto nevidel. Ani manželka Anna, ani jeho deti.

Vo februári 1945 došiel do leopoldovskej väznice rozkaz

transportovať nebezpečných pre nemeckú ríšu. Na cestu smrti do Mauthaesenu nastúpil aj L. Exnár. Jeho duša mu dorážané telo opustila 20. marca 1945.

Po zatknutí L. Exnára prevzal velenie podsitnianskeho hnutia Karol Dolinský. Oddiel dostával pomoc zo všetkých strán, spolupracovala s ním aj miestna vojenská posádka. Spomenúť môžeme Banskostiavnický 24. peší prápor Topľa 1 až 4. Od 6. septembra

do 30. októbra 1944 bol nasadený do bojov Banská Hodruša – Vyhne – Sklené Teplice – Hronská Dúbrava – proti SS bojovej skupine Schill.

Bojov v SNP sa aktívne zúčastnili letci rodáci z Banskej Štiavnice: Rast'o Kazanský, Oldo Potočka, Jozef Zachar, Štefan Weis a štábný kapitán Jozef Remeň, ktorý pôsobil na letisku Tri Duby – Sliač.

Z archívnych materiálov sa dozvedáme, že boje o mesto Banská Štiavnica začali ráno o 4:30 hod. 6. marca 1945, útokom 110. gardového streleckého pluku, 227. samohybnej a jednotiek 18. motostreleckej divízie, ktoré zaútočili z juhu

od Ilije a Štefultova. Fašistické vojská nasadili do bojov množstvo tankov, obrnené transportéry a motorizované jednotky.

V čase najväčších bojov partizáni pod vedením kpt. (?) Sokola previedli vojakov Červenej armády kapitána (?) Kozikova, cez Hornú Bakomi vodnú štôľnu do tyla nepriateľa, čo mu vyvolalo zmätok a prispelo k rýchlemu oslobodeniu Pairgu. Červenoarmejci tým mohli bez zbytočných obetí zaútočiť aj z východu Štiavnických Baní.

Boje poznačili i podobu mesta, padli im za obeť mnohé budovy, ktoré boli poškodené alebo zničené, ako Kostol Panny Márie Snežnej na Frauenbergu, vo veži kostola

mali Nemci guľometné hniezdo, vežu kostola potom odpálili vojaci Červenej armády. Banická škola bola tak isto poškodená. Nemci pri ústupe z mesta vyhodili do povetria Beliansku bránu.

V bojoch v našom Banskostiavnickom okrese zahynulo 455 vojakov, z toho 360 vojakov Červenej armády, 70 rumunských vojakov, 13 vojakov čs. paradestnej brigády a 12 partizánov.

Spomienkové zhromaždenie sa konalo na posvätnom mieste, kde boli pochovaní padlí vojaci. Neskôr ich exhumovali a previezli do Ústredného vojenského cintorína Červenej armády vo Zvolene.

Vladimír Poprac, predseda ZO SZPB

Nedocenená hrozba, alebo Odtajnené unikátne dokumenty o prvých dňoch vojny

Ministerstvo obrany RF pri výročí začiatku Veľkej vlasteneckej vojny (VVV) uverejnilo na svojej stránke vyše sto strán odtajnených spomienok siedmich sovietskych vojvodcov, ktoré boli napísané v roku 1953 na žiadosť Vojsko-historickej správy generálneho štábu.

Expert z skupiny genplk. Alexandra P. Pokrovského ich požiadali uviesť, či vojská obdržali plán obrany, koľko útvarov bolo rozmiestnených pri hraniciach a či boli k 22. 6. 1941 uvedené do bojovej pohotovosti.

Veliteľ (maršal ZSSR Ivan Ch. Bagramjan, genpor. Pjotr P. Sobennikov a genpor. Kuzma N. Derevjanko a ďalší) sa tiež zmieňovali o prvých bojoch s nemeckými vojskami. Ich spomienky sa neskôr stali základom vedeckých prác o VVV.

Vedeli, že Hitler pripravuje vojnu

Genpor. K. Derevjanko bol v roku 1941 zástupcom náčelníka prieskumného oddelenia štábu Pobaltského zvláštneho vojenského okruhu. Píše, že velenie a štáb okruhu disponovali dôveryhodnými údajmi o posilňovaní a bezprostrednej príprave Nemecka na vojnu so ZSSR už dva-tri mesiace pred napadnutím.

Poznamenal, že neraz hlásil veleniu správy o koncentrácii nemeckých vojsk v pohraničných rajónoch. „Získal som však dojem, že velenie okruhu nedoceňuje blížiacu sa hrozbu a mnohým spravodajským údajom nedôverovalo“.

Údaje o začiatku vojny, získané rozviedkou, postupovali podľa neho do štábu okruhu od prvých dní júna. Pričom tri-štyri dni do začiatku vojny hovorili nielen o presnom dátume, ale aj o pravdepodobnej hodine nepriateľského útoku.

Práca rozviedky Severozápadného frontu sa významne zlepšila od druhého týždňa vojny, od vymenovania za náčelníka štábu generála Nikolaja F. Vatutina.

Nepriateľovi pomohla ľahkomyselnosť

Ľahkomyselnosť a rad iných nedostatkov v príprave sovietskych vojsk hrali na ruku nacistickému Nemecku pred začiatkom jeho vpádu, píše genmjr. Nikolaj P. Ivanov, ktorý bol v roku 1941 náčelníkom štábu 6. armády Kyjevského zvláštneho vojenského okruhu.

Okrem všeobecnej prevahy v silách a prekvapivého útoku, nepriateľ využil „celý rad chýb v činnosti našich vojsk – ľahkomyselnosť, bezstarostnosť a nádej, že Nemci sa na nič vážne nepodujú, že budú len provokovať“, písal generál.

„Bez ohľadu na nespochybniteľné príznaky obrovského sústreďovania nemeckých vojsk, veliteľ vojsk Kyjevského zvláštneho vojenského okruhu zakázal prisunúť útvary prikrytia (hranice), uvádzať vojská do zvýšenej bojovej pohotovosti a posilňovať ich dokonca aj po začiatku obstreľovania a nalietavania letectva v noci z 21. na 22. júna 1941. Povolenie to bolo až cez deň 22. júna, keď Nemci prekročili štátnu hranicu a bojovali už na našom území“, hovorí sa v pamätiach.

Výsledkom takéhoto konania,

konštatuje Ivanov, bolo oneskorenie mobilizácie, vrátane spojovacích útvarov, čo sťažilo riadenie vojsk.

Nečakaná vojna

Genpor. P. Sobennikov, ktorý velil vojskám 8. armády Pobaltského zvláštneho vojenského okruhu, píše, že vojna sa pre všetkých začala nečakane.

„Vojaci ťažkého delostreleckého pluku, smerujúci po železnici 22. júna, keď prišli na stanicu Šaulaj a zbadali bombardovanie našich letísk, mysleli si, že sa začali manévry“, spomína.

Podľa Sobennikova, dokonca ešte aj v noci 22. júna dostal osobný rozkaz od náčelníka štábu frontu Pjotra S. Klenova v absolútne kategorickej forme – na svitaní 22. júna odsunúť vojská od hranice. Sobennikov to však odmietol splniť a vojakov ponechal na pozíciách.

Generálny štáb zakázal provokovať Nemcov

Vojskám prikrytia zakázali vopred zaujať pripravené pohraničné pozície na západe Ukrajiny, aby neprovokovali nemecké vojská, píše maršal ZSSR I. Bagramjan. V roku 1941 velil operačnému oddeleniu štábu Kyjevského zvláštneho vojenského okruhu (Juhozápadného frontu).

„Začiatok bojov ich zastihol (mechanizované a strelecké zbroje) tri až päť pochodov (100–150 km) od čiar rozvinovania. Mechanické zbroje v miestach stálej dislokácie boli dvihnuté bojovým poplachom a začali presun na miesta sústreďovania so začiatkom bojov“, spomína Bagramjan.

Zdôrazňoval, že cez operačné oddelenie štábu Kyjevského zvláštneho vojenského okruhu neprešli žiadne dispozície o uvedení vojsk do bojovej pohotovosti.

Podľa ria.ru, 22. 6. 2017

Antikominternovský pakt ako Víťazstvo zahraničnej politiky Tretej ríše

S príchodom nacistov k moci v Nemecku sa Francúzsko a Veľká Británia rozhodli, že sovietsko-nemeckému spojenectvu nie je súdené existovať. Práve preto až do konca 1930-tych rokov neodsudzovali činy Tretej ríše v Európe.

Agresia Talianska proti Etiópii, ako členovi Spoločnosti národov, de facto preukázala, že táto organizácia existuje len na papieri a že jedinou zárukou mieru je príprava na vojnu. Čo zase rozviazalo ruky Hitlerovi, pričom nikto sa neusiloval vynášať protiar-gumenty voči jeho rétorike o vyzbrojovaní Nemecka.

Takáto priaznivá situácia umožnila vytvoriť Nemecku blok spojeneckých štátov. Dňa 25. 11. 1936 bol uzavretý Antikominternovský pakt medzi Nemeckom a Japonskom. V novembri 1937 sa k nemu pripojilo Taliansko.

Tieto udalosti prinútili USA prehodnotiť „oranžový“ plán vojny proti Japonsku, pretože to získalo spojencov v Európe a teda bolo zrejme, že bojovať len v jednom oceáne, sa im už nepodarí. „Červený“ plán bol zrušený a Veľká Británia sa Spojeným štátom americkým začala javiť ako potenciálny spojenec a nie protivník. Svet sa rozdelil na tábory, čím dosiahol nezvratnosť 2. sv. vojny.

Pakt pozostával z troch článkov a dodatkového protokolu.

V 1. článku sa strany vzájomne zaviazali informovať sa o činnosti Komunistickej internacionály a v tesnej spolupráci proti nej bojovať.

V 2. článku Nemecko a Japonsko vyzývali „tretie štáty, ktorých vnútroštátny pokoj narušuje Komunistická internacionála, aby v duchu tejto dohody prijali obranné opatrenia alebo aby sa pripojili k tomuto paktu“.

Článok 3 stanovoval účinnosť paktu na 5 rokov.

Pakt bol podpísaný v Berlíne za Nemecko J. Ribbentropom a za Japonsko vikomtom Kintomom Musjakodzim.

Dodatkový protokol obsahoval tri body:

a) zaväzoval strany na výmenu informácií o činnosti Komunistickej internacionály a na spoločné vypracúvanie opatrení „obranu pred jej činnosťou“.

b) zaväzoval strany „prijímať tvrdé opatrenia... proti tým, ktorí vo vnútri alebo mimo svojho štátu, priamo alebo nepriamo, konajú na prospech Komunistickej internacionály“.

c) predurčoval vytvorenie stálej komisie, ktorá musí prijímať akékoľvek iné opatrenia na boj s Komunisticťou internacionálou.

Podľa yoki.ru, 10. 6. 2017

Viete, že...?

...Rusko nedávno odovzdalo Spojeným štátom americkým odtajnené údaje o vojne vo Vietname?

Organizácia, ktorá zhromažďuje informácie o amerických vojnových zajatcoch v juhovýchodnej Ázii s „obrovským nadšením“ prijala od Ruska odtajnené archívne údaje o piatich pilotoch, ktorí boli v 1970-tych rokoch zajatí Vietnamom.

Zástupca náčelníka správy ministerstva obrany zabezpečujúcej zachovanie pamiatky padlých pri obrane vlasti Andrej Taranov povedal, že „členovia americkej komisie vyjadrili hlboké uspokojenie s dosiahnutou úrovňou obojstranného porozumenia a vyhlásili o pripravenosti všestranne rozvíjať obojstranne prospešnú spoluprácu v otázkach zisťovania osudov vojenských zajatcov a nezvestných“.

Vojna vo Vietname prebiehala od konca 1950-tych rokov do roku 1975. Prvé americké jednotky sem boli presunuté v roku 1961. USA vo vietnamskej vojne stratili 58 000 vojakov (z čoho 47 tisíc boli bojové straty) a 1 700 je nezvestných.

...štatistika o dvoch miliónoch Nemiek, ktoré mali znásilniť sovietski vojaci pri a po dobýjaní Berlína sa zrodila na základe štatistiky jednej berlínskej nemocnice?

Takmer každá desiata rodička tam totiž uvádzala, že otcom dieťaťa je sovietsky vojak. Zaujímavé je však to, že takmer žiadna nehovorila nič o znásilnení.

Táto štatistika môže mať súvislosť aj s tým, že približne do polovice 50-tych rokov, tak v ZSSR, ako aj v Nemecku, boli prerušenia tehotenstva povolené len v súlade s prísnymi medicínskymi nariadeniami a ak dieťa bolo počaté znásilnením.

Nemky často využívali dôvod znásilnenia aj pri amerických a francúzskych vojakoch, osobitne černoškého pôvodu.

Na možné ruské „provokácie“ so znásilňovaním boli v predvečer oficiálneho stretnutia (19. 6.) generálneho tajomníka NATO Jensa Stoltenberga s príslušníkmi medzinárodného práporu aliancie v Lotyšsku upozornení jeho vojaci aj hlavným veliteľom OS Lotyšska. Vraj je treba byť na „provokácie“ pripravenými.

...Československá armáda sa pred vojnou zaoberala aj otázkou ponorky na Dunaji, po vojne tankom na atómový pohon a jadrovou municiou do samopalov?

V archívoch z predvojnovnej doby sa naozaj zachoval aj list o prípadnom použití ponorky na Dunaji a z doby povojnovnej zasa návrhy o možnom využití atómovej energie v rôznych oblastiach armády.

Samozrejme, že išlo o rýdzo teoretické úvahy, ktoré čiastočne zaváňali science fiction, lenže ukazujúce, že velenie armády sledovalo technický pokrok a jeho prípadné využitie.

...Československá armáda vo svojich počiatkových plánoch rátala s útokom do Maďarska a s obsadením Kladka a časti Horného Sliezska?

Československo sa po celé medzivojnové obdobie (spoločne s Rumunskom a Juhosláviou) zaoberalo úvahami, ako v prípade vojny čo najrýchlejšie vyradiť z boja Maďarsko. Ich výsledkom boli útočné plány, podľa ktorých mala Československá armáda viesť hlavný úder na Budapešť a vedľajší na Miškovec.

Zrejme až do roku 1933 sa v prípade vojny s Nemeckom predpokladalo obsadenie Kladka a časti Horného Sliezska, pokiaľ by to bolo možné, tak v spolupráci s poľskou armádou.

Tieto fakty, ktoré sú podložené archívnymi dokumentmi, vyvracajú stále opakované frázy o defenzívne založenej československej armáde v rokoch 1918–1939.

...reorganizácia a modernizácia československej armády a nástup Adolfa Hitlera k moci spolu nesúvisia?

Plán reorganizácie a modernizácie bol pripravený už v roku 1932, na začiatku roku 1933 bol pripomienkovaný a oficiálne schválený bol v máji 1933. No a to, že sa to stalo necelé štyri mesiace po nástupe A. Hitlera k moci, bola len úplná zhoda okolností. Nikto v tej dobe netušil, čo všetko Adolf Hitler a jeho Nemecko o pár rokov spôsobia.

My to dnes, samozrejme, vieme a preto vidíme súvislosti i tam, kde nie sú. Veci nie sú také, akými sa zdajú byť!

...do výbroje československého delostrelectva boli takmer zavedené yperitové granáty?

Napriek tomu, že sa možnosť plniť delostrelecké granáty yperitom testovala a v roku 1936 bol na to dokonca vydaný aj predpis, k jeho zrealizovaniu nedošlo. Iba vo vojenskej továrni v Poličke bolo skúšobne uskladnených 70 pokusných plynových striel.

A. Mikundová, s využitím zahraničnej tlače a vojenství.cz

Jubilanti ZO SZPB sa dožívajú

- **Bratislava 3:** Jakub Daniž 95 rokov.
- **Bratislava 7:** Zuzana Herzková a Zuzana Kaliská 90 rokov.
- **Bratislava 16:** Kornel Zeleňák 96 rokov.
- **Bratislava 20:** Peter Ondrejčíka 70 rokov.
- **Bzince p/Javorinou – Cetu- na:** Anna Hargašová 91 rokov.
- **Belá – Dulice:** Jozef Kováčik 92, Elena Kolláriková 86 a Elena Saliniová 81 rokov.
- **Bernolákovo:** Milan Slaný 70 rokov.
- **Breznička (okr. Poltár):** Kristína Mušková 96 rokov.
- **Badín:** Anna Bucholcerová 84, Mária Bardáková 65 a Peter Majerský 60 rokov.
- **Brezno 1:** Mária Žilová a Mária Eva Fraňová 80, Ing. Dušan Čejtey 65 rokov.
- **Banská Bystrica – Radvaň:** Ing. Peter Synovec 93, Oľga Halgašová 81 a Mária Balážová 65 rokov.
- **Banská Bystrica – Stred:** Anton Šály 94 rokov.
- **Budkovce:** Mikuláš Pivarník – Paľo 83 rokov.
- **Bystré:** Jozef Glod 80 rokov.
- **Bardejov 1:** Ján Bogol 70 a Margita Vasilišinová 60 rokov.
- **Bardejov 2:** Pavol Rodák 70, Rudolf Vizvári 65 a Lenka Kurtišová 40 rokov.
- **Bardejov 3:** Zuzana Pangracová 87, Anna Čižmárová 84, Ing. Klára Pichaničová 80, Oľga Dikunová 70 a František Čamák 40 rokov.

- **Bardejov 4:** Margita Adamuščinová 81 rokov.
- **Cigelfka:** Peter Demjanovič 65 rokov.
- **Cigelf:** Janka Beláňová 55 rokov.
- **Cinobaňa:** Dušan Pilňan 65 rokov.
- **Čierny Balog:** Mária Klimentová 90 rokov.
- **Čaňa:** Magda Moščovičová a Alžbeta Sabolová 70 rokov.
- **Dolné Vestenice:** Miroslav Reisel 60 rokov.
- **Dunajská Streda:** Eva Benedeková 88 rokov.
- **Giraltovce:** Anna Čekeľská 93 a Anna Partilová 86 rokov.
- **Galanta:** Mgr. Anna Škablová 70 a Juraj Stern 60 rokov.
- **Horná Mičiná:** Anna Mesarkinová 60 rokov.
- **Hrušov:** Jakub Mihalik 81 rokov.
- **Hniezdne:** Anna Abrahamovská 88 a Terézia Ružbašanová 65 rokov.
- **Hažlín:** Anna Jazudeková 93 rokov.
- **Hrabské:** Helena Perunská 70 a Ján Kolcun 60 rokov.
- **Hrachovo:** Lubomír Vančík 65 rokov.
- **Humenné 1:** Irena Breková 65 rokov.
- **Hanušovce n/Topľou:** Michal Lipčák 65 rokov.
- **Hatalov:** Ján Leško 70 rokov.
- **Choňkovce:** Mária Varoščáková – Tomčíková 83 rokov.
- **Jasenie:** Miroslav Núter 70 rokov.
- **Kolačno:** Marián Beliansky 65 rokov.
- **Košice č. 23 – Západ:** Mgr. František Petro 84 a Ing. Albert Harvan 70 rokov.
- **Krajná Bystrá:** Ján Ilkanin 70 rokov.
- **Kružlová:** Michal Hnat 70 rokov.
- **Kurov:** Ján Host a Peter Špirko 80 rokov.
- **Lenartov:** Anton Barbuľák 30 rokov.
- **Lívov:** Linda Kendrová 65 rokov.
- **Lipany:** Marta Kollárová 55 rokov.
- **Liptovská Osada:** Želmira Bellušová 95, Emília Michalová 94, Mária Vanovčanová 86, Mária Feix a Magdaléna Marošová 85, Mgr. Ivan Žilinčár 55 rokov.

- **Melčice – Lieskové:** Anna Stražáková 65 rokov.
- **Myjava:** Ing. Benjamín Hrivnák 84 rokov.
- **Marhaň:** Anna Partilová 86 rokov.
- **Michalovce:** Helena Rimková 92, Magdaléna Semanová 82, Anna Sabadašová a Miroslav Skokanek 70 rokov.
- **Nacina Ves:** Emília Šenkeriková 84 rokov.
- **Nové Mesto n/Váhom:** Oľga Kosecová 65 a Tatiana Skovajsová 60 rokov.
- **Nový Svet:** Ing. Štefan Hrubý 70 rokov.
- **Očová:** Samuel Gašpar 91 rokov.
- **Prašník:** Alžbeta Mosná 88 rokov.
- **Pezinok:** Margaréta Zeláková 95 a Ondrej Štringer 92 rokov.
- **Považská Bystrica:** Ludmila Závadská 65 rokov.
- **Prešov pri ZV SR:** RSDr. Miroslav Berník 75 rokov.
- **Prievidza:** JUDr. František Jelačič 85 rokov.
- **Pliešovce:** Elena Droppová 89 rokov.
- **Petrovce:** Peter Kaňuch 35 rokov.
- **Rimavská Sobota – J. Bolfika:** Darina Dorčíková 83 a Irena Drobná 75 rokov.
- **Rimavská Sobota 2:** Lenka Kajánková 86, Eliška Holková a Elena Harandzová 65 rokov.
- **Stupava:** Sidónia Maderová 70 rokov.

- **Stará Turá:** Anna Klimáčková 85 rokov.
- **Staré Hory:** Rozália Štrbáková 91, Jozef Priwitzer 70 a Milan Makovník 40 rokov.
- **Sliach:** Milan Bakala 70 rokov.
- **Senica:** Jozefína Šeligová 91, Mária Makovníková 87, Ludovít Paus 86, František Vach 83 a Mgr. Pavol Grimm 82 rokov.
- **Stará Ľubovňa:** Margita Kissová 75 a Mgr. Adriána Pavlovská 40 rokov.
- **Stará Halič:** PhDr. Radovan Kondrlík 40 rokov.
- **Spišská Nová Ves:** Anna Pokrievková 80 rokov.
- **Svätý Jur:** Mária Wittgrube-rová 65 rokov.
- **Slovenská Kajňa:** Michal Oslovič 83 rokov.
- **Svidník:** Peter Roman 91, Mária Barnová 83 a Adrián Culpák 35 rokov.
- **Stropkov:** Helena Čumová a Anna Maruščáková 87, Anna Kimáková 70 rokov.
- **Sučany:** Vlasta Rendková 75 a Anna Petrášová 65 rokov.
- **Sobrance:** Mária Kačurová 55 rokov.
- **Strážske:** Anna Kasarová a Anna Zabloudivá 70 rokov.
- **Stebník:** Štefan Rusiňák 70 rokov.
- **Šarišské Čierne:** Ing. Ján Bača 65 rokov.
- **Šoporňa:** Etela Holubanská 90 rokov.
- **Šalpa:** Terézia Hauková 70 rokov.

- **Tlmače:** Štefan Psársky 80 rokov.
- **Topoľčany 1:** Anton Šuchter 70 rokov.
- **Topoľčany 2:** Helena Urbaníková 75 a Ján Herda 70 rokov.
- **Trenčianske Teplice:** Boris Pšenčík 70 rokov.
- **Trhovište:** Alžbeta Lešňanská 89 a Peter Val'ovský 35 rokov.
- **Tušice:** Anna Staruchová – Nízka 70 rokov.
- **Vinné:** Mária Smol'áková 91 rokov.
- **Vyšný Tvarožec:** Ján Baláščák 70 rokov.
- **Vígľaš:** Anna Krajniaková 83 rokov.
- **Vranov n/Topľou 1:** Mária Zálepová 80 a Magdaléna Cerulová 60 rokov.
- **Vranov n/Topľou 3:** Agnesa Jasíková 70 rokov.
- **Zámutov:** Jozef Demčák 65 rokov.
- **Zbudza:** Sabina Dzurjovčinová 90 a Anna Dzurjovčinová 83 rokov.
- **OblV Žilina:** Martin Kolárik 94, Július Majer 93 a Viera Orlická 80 rokov.
- **Žiar n/Hronom:** Viera Doležalová 75 rokov.

Jubilantom srdečne blahoželáme.

Gratulujeme

Dňa 11. júla 2017 sa dožíva životného jubilea 70 rokov RSDr. Luboslav Hruškovič, jeden zo zakladajúcich členov ZO SZPB č. 37 v Bratislave – Petržalke.

Jubilantovi želáme najmä veľa dobrého zdravia, šťastie, stále dobrú náladu a životný optimizmus, ktorý neustále rozdáva aj v kolektíve základnej organizácie. Nech svojou vzácnu prítomnosťou ešte dlho obohacuje nielen svoju rodinu, ale aj priateľov, ktorí sa vždy úprimne tešia z jeho prítomnosti.

Výbor ZO SZPB č. 37 Bratislava – Petržalka

Blahoželáme

V uplynulých dňoch sa dožil významného životného jubilea 90 rokov Bartolomej Spišiak, najstarší člen našej základnej organizácie.

Bol účastníkom 2. svetovej vojny, zúčastnil sa SNP a oslobodzovacích bojov. Je nositeľom viacerých štátnych vyznamenaní. Pri tejto príležitosti mu blahoželajú výbor a členovia našej základnej organizácie. Do ďalších rokov života mu želáme hlavne zdravie.

Výbor ZO SZPB Gemerská Poloma

Spomienka na hrdinu

Dňa 29. 6. 2017 sa v obci Tulčík v okrese Prešov na miestnom cintoríne konala dôstojná pietna spomienka pri príležitosti 70. výročia smrti podporučíka In memoriam Andreja Slivku, ktorý 16. 7. 1947 padol v bojoch proti banderovcom.

Bohuš Chňoupek vo svojej knihe Banderovci uvádza počet zastrelených na území Slovenska v boji s banderovcami 39.

Dňa 27. júla 2017 uplynie 10 rokov ako nás navždy opustil náš starý otec Martin Francisci, priamy účastník SNP a dlhoročný predseda ZO SZPB Banská Bystrica – Radvaň.

Kto ste ho poznali, venujte mu tichú spomienku.

Martin Francisci – syn

Navždy sme sa rozlúčili

- Banská Bystrica – Stred s 85-ročnou Oľgou Vígľašskou.
- Banská Bystrica – Tr. SNP so 73-ročným RSDr. Štefanom Cabalom.
- Liptovská Osada s 94-ročnou Emíliou Michalovou.
- Michalovce s 91-ročným Michalom Magurom.
- Rimavská Sobota – J. Bol-

- fika s 92-ročnou Helenou Počilovou.
- Sobrance s 95-ročným Pavlom Kačúrom a 73-ročným Štefanom Čigášom.
- Sliach s 90-ročným Albinom Filom.

Česť ich nehynúcej pamiatke!

POZVÁNKA

12. Kvapka krvi na počesť SNP

Miestny spolok SČK – KLUB DARCOV KRVI v Čiernom Potoku, obecné zastupiteľstvo, ZO SZPB armádného generála Ludvíka Svobodu v Čiernom Potoku v spolupráci s Národnou transfúznou službou SR, pracovisko B. Bystrica, vás pozývajú na bezplatný odber krvi, ktorý sa uskutoční v Kultúrnom dome v Čiernom Potoku, okr. Rimavská Sobota, v čase od 8. 00 do 11. 30 hod. 7. augusta 2017 (pondelok).

Každý darca krvi pri registrácii predloží platný občiansky preukaz, platný preukaz zdravotnej poisťovne, preukaz darcu krvi (okrem prvodarco).

Darca krvi 14 hodín pred odberom krvi nesmie požívať omamné látky (vrátane alkoholu), konzumovať mastné jedlo, mliečne výrobky, čokoládu, orechy... Pred odberom krvi sa odporúča vypiť aspoň ½ litra tekutín (čaj, multivitamín, minerálka, číra voda...), konzumovať chlieb s džemom, netukové pečivo, kompóty,...

Každý darca po odbere krvi obdrží gastrolístok na občerstvenie v hodnote 2 eur.

Vítaní sú prvodarci!

Súčasne v tento deň sa uskutoční športový deň – III. ročník Memorál brigádneho generála Imricha Gibalu. Súťaž ť sa bude v streľbe zo vzduchovky, v hode granátom na cieľ a do diaľky. Do súťaže sa môže zapojiť každý podľa vekovej kategórie. Bližšie informácie na tel. čísle: 0915 646 828, 047 568 3253.

Klub darcov krvi SČK Čierny Potok

Čítame z originálu

Teprve teď to má smysl, úžasná slova Čítáno z knihy Karel Čapek – Válka s mloky

„Tak co je v těch novinách?“ ptá se otec s oteckovou strohostí. „Celkem nic, tatínku,“ povídá syn. „Tadyhle jenom čtu, že se ti Mloci už propracovávají až po Drážďany.“

„Tak to je teda Němec v troubě,“ konstatuje starý pán. „Víš, Frantičku, tihle Němci, to byl moc divný národ. Vzdělaný, ale divný. Já jsem znal jednoho Němce, on byl šoférem v jedné továrně; a to byl takový hrubý člověk, ten Němec. Ale vůz měl v pořádku, jen co je pravda.“

„Tak vida, Německo už taky zmizelo z mapy světa,“ přemítal pan Povondra. „A jaký fofr dřív dělal! To ti byla hrůza: samá armáda a samá vojna. Kdepak, na Mloky nestačí ani Němec. To víš, já ty Mloky znám. Pamatuješ, jak jsem ti je ukazoval, když jsi byl ještě takhle malý?“

„Dávejte pozor, tati,“ řekl syn. „Bere vám ryba.“

„Halo, vy lidé! Zachovejte klid. Nemáme vůči vám nepřátelských úmyslů. Potřebujeme jenom víc vody, víc břehů, víc mělčin pro svůj život. Je nás příliš mnoho. Už pro nás není místa na vašich březích. Proto musíme odbourat vaše pevniny. Uděláme z nich samé zálivy a ostrovy. Tím se dá délka světových břehů zpět násobit. Budeme stavět nové mělčiny. Nemůžeme žít v hlubokém moři. Budeme potřebovat vašich pevnin jako materiálu k zasypání hlubin. Nemáme proti vám nic, ale je nás příliš mnoho. Můžete se zatím odstěhovat do vnitrozemí. Můžete se uchýlit do hor. Hory se budou bourat až nakonec. Vy jste nás chtěli. Vy jste nás rozšířili po celém světě. Nyní nás máte. Chceme s vámi vyjít po dobrém. Budete nám dodávat třaskaviny. Budete nám dodávat torpéda. Budete pro nás pracovat. Bez vás bychom nemohli odklidit staré pevniny. Hallo, vy lidé. Chief Salamander vám jménem všech mloků světa nabízí spolupráci. Budete s námi pracovat na odbourání vašeho světa. Děkuje vám.“

Karel Čapek, Válka s mloky, 1935

Nacista Eichmann ožije

Organizátora transportov Židov do koncentračných táborov stvárni 73-ročný anglický herec Ben Kingsley, v historickej dráme Operation Finale o vypátraní nacistu Adolfa Eichmanna v Argentíne, kde sa ukrýval po druhej svetovej vojne.

V hlavnej úlohe sa objaví nový agent Peter Malkin, ktorý Oscar Isaac ako izraelský taj- 11. mája 1960 Eichmanna oslo-

vil, stiahol ho na zem a naložil do auta. O dva roky neskôr ho v Izraeli odsúdili a následne popravili. Autorom scenára je Matthew Orton, o réžiu sa postará Chris Weitz. S nakrúcaním plánujú začať na jeseň v Argentíne.

Podľa aktuálne.atlas.sk, 18. 6. 2017

Boh v ruinách

Britská spisovateľka Kate Atkinsonová ponúka v slovenskom preklade Tamary Chovanovej pútavý, miestami láskavo komický a hlboko emocionálny pohľad na druhú svetovú vojnu a na dôsledky, ktoré doľahli nielen na tých, čo prežili, ale aj na nasledujúce generácie.

Hlavným hrdinom je pilot kráľovského letectva Teddy, na ktorého životných osudoch autorka vy-

rozprávala dramatický príbeh dvadsiateho storočia a zachytila obrovské zmeny, ktoré sa udiali v povojnovej Británii. Sleduje Teddyho život od detstva, opisuje jeho skúsenosti z vojny, manželstvo, výchovu dcéry a napokon starostlivosť o vnúčatá. Vojnové zážitky sú síce hlavnou, no nie jedinou osou príbehu, ktorý je silný a dojímavý zároveň aj vďaka očarujúco využívanej autorskej fikcii a nečakaným situačným zvratom. Štyristo stranovú knihu vydáva Ikar.

Podľa Obrana č. 6/2017

Z Paríža do Paríža

Autobiografický román Unsac de billes (Vrecko guľičiek) francúzskeho autora Josepha Joffa o jeho púti počas druhej svetovej vojny len so starším bratom Mauricom na úteku pred nacistickým nebezpečením z okupovaného Paríža na Azúrové pobrežie (a späť) prvý raz vyšiel v roku 1973 a získal mnoho ocenení.

O dva roky neskôr podľa neho nakrútili film a v roku 2012 pribudol aj komiks. Novú filmovú podobu mu dal kanadský scenárista a režisér Christian Duguay (Honba na Šakala, Bella a Sebastían 2) vo francúzsko-kanadsko-českej koprodukcii. Film

nakrúcali aj v Prahe a Žatci. „Kniha ma zaujala presvedčivým silným príbehom o húževnatosti. Príbeh je prerozprávany optimistickým pohľadom detí, je to príbeh o svete, ktorý ich obklopuje a o realite, ktorá ich napokon dobehne. Je silný, ale bohužiaľ tiež univerzálny,“ povedal o svojom diele režisér.

Obrana č. 6/2017

HACKSAW RIDGE

Dvoma Oscarmi a jednou cenou britskej filmovej akadémie ocenená vojnová dráma režiséra Mela Gibsona rozpráva príbeh Desmonda Dossa (Andrew Garfield), ktorý síce odmietal vziať do rúk zbraň, no i tak sa počas druhej svetovej vojny stal zdravotníkom 307. pešieho pluku 77. pešej divízie.

Ba čo viac – v urputných bojoch o tichomorský

ostrov Okinawa neozbrojený zachránil spoza frontovej línie, teda z nepriateľmi obsadeného územia, 75 ranených amerických vojakov, za čo ho vláda USA odmenila Medailou cti.

Na DVD a BD snímku s originálnym znením i českým dabingom DTS-HD Master Audio 5.1 sprevádza film o filme Duša vojny, výber nepoužitých a vystrihnutých scén, ale aj pocta Mela Gibsona vojnovým veteránom.

Obrana 4/2017

Príroda trochu inak

Dňa 15. 6. 2017 sa členovia ZO SZPB Galanta zúčastnili vernisáže predsedu ObIV SZPB Jozefa Janského.

Výstava je nainštalovaná vo výstavných priestoroch Domu Matice slovenskej v Galante a tvoria ju samorasty zo súkromnej zbierky J. Janského. Proces jeho tvorby priblížil kurátor výstavy akad. sochár Ladislav Sabo.

Dozvedeli sme sa, že korene stromov majú svoje životy. My máme šancu zbadat' ich až keď strom nie je nažive. Málokto hľadá skrytú krásu v koreňoch starých stromov. A predsa takí ľudia sú. Jedným z nich je aj

Jozef Janský. Stretli sa oči laika a umelca a sprostredkovali nám túto krásu.

Diváci sa kochali pohľadmi na rôzne zvieratá samorastov, ako sú jašter, lev, škorpión, ale aj množstvo vtákov – lastovička, hlucháň, pštroš. Zaujali aj ľudia – objímajúca sa dvojica, černoška, rodina alebo aj tanečnica.

Alžbeta Pongráčová

Prezentácia knihy „Tri Duby“

V stredu 14. júna 2017 sa zišli záujemcovia v MsKS Sliač, kde náš spoluobčan Emil Šimončík prezentoval svoju knihu „Tri Duby“, ktorá zachytáva skutočnosti okolo letiska a začiatkov lietania v našom regióne.

Kniha obsahuje históriu letiska od jeho vzniku a činnosť v jednotlivých rozhodujúcich obdobiach. Najvýznamnejšiu úlohu zohralo letisko Tri Duby v období príprav a v priebehu SNP. Tomuto obdobiu je v knihe venovaná jedna kapitola s chronologickým vývojom udalostí.

Kniha obsahuje bohatý fotografický materiál a čitateľ v nej nájde mnoho známych aj menej známych zaujímavostí o letectve, o jeho histórii i o samotnom letisku. Čitateľ po jej prečítaní ocení mravčiu prácu autora pri vyhľadávaní podkladov v archívoch, kronikách a štúdiu rôznych publikácií.

Záujemcovia si knihu môžu zakúpiť v rôznych kníhkupectvách, prípadne na Leteckom dni SIAF 2017, na letisku Tri Duby na Sliači.

Milan Zemko, tajomník ZO SZPB Sliač

Karpatský front

„Napriek tomu, že územie dnešného Slovenska zasiahli priame bojové operácie prvej svetovej vojny len veľmi okrajovo a na relatívne krátky čas v jeho severovýchodných oblastiach (november 1914 – máj 1915), ich intenzita a zákopový charakter si vyžiadali tisíce životov a nedeľateľné materiálne škody,“ píše v úvode publikácie Karpatský front 1914/1915 plukovník Miloslav Čaplovič, riaditeľ Vojenského historického ústavu a spoluautor knihy.

Dielo je výstupom z dvoch vedeckých konferencií, ktoré sa konali vo Svidníku a v Humennom. Na jeho zostavení sa okrem plk. M. Čaploviča podieľali aj Martin Drobňák, Viktor Szabó a Radoslav Turík. Spolu s VHÚ knihu vydal mimoriadne aktívny Klub vojenskej histórie Beskydy z Humenného.

V 316-stranovej publikácii sa možno dočítať o účasti „slovenských“ plukov rakúsko-uhorskej armády v karpatskej kampani. Boje o Humenné, Repejov či Solník sú ilustrované súdobými fotografiami a mapami. Ďalšie kapitoly hovoria o vojnovej propagande v dobovej zemlínkej tlači, no aj o vojenských cintorínoch, ktoré sú smutnou ozvenou bojov vo východoslovenskom regióne.

Obrana 4/2017

Strely z pekla, alebo pekelné strely

Niekoľko nedokáže trafiť stred a niekto ani len terč. A potom sú tu takí, ktorí zneškodnia cieľ vzdialený tisíce metrov. Konkrétne Kanada sa môže pochváliť, že odstrelovačov – rekordmanov má niekoľko.

Ten posledný prekonal všetky doterajšie celosvetové prvenstvá. Snajper z elitného komanda Joint Task Force 2 zasiahol člena Islamského štátu vzdialeného neuveriteľných 3540 metrov a podarilo sa mu tým zmarit útok, ktorý ozbrojenci plánovali uskutočniť v Iraku. Navyše vytvoril aj nový svetový rekord. Gulka, ktorú vypálil, trafila cieľ za desať sekúnd. Z armádnych zdrojov, ale nie je oficiálne potvrdené, či odstrelovač muža zabil, alebo zranil, hoci kanadský denník The Globe and Mail sa odvoláva na anonymný zdroj z ozbrojených zložiek a píše o fatálnej strele.

Gulka bola vypálená z výškového budovy a bývalí snajperi novému rekordmanovi na diaľku nad výkonom tlieskajú. Jedným z nich je aj Kanadčan Jody Mitic, ktorý až do roku 2007 pôsobil na zahraničných misiách, kým

ho v Afganistane vážne nezranila nášlapná mína. Tvrdí, že príprava na zásah určite nebola jednoduchá. Strelec musí brať do úvahy nielen počasie, rýchlosť vetra..., ale aj také faktory, ako sú zakri-

venie povrchu Zeme na danom mieste, rotáciu planéty, teplotu zbrane, či dokonca teplotu munície. Mitic tvrdí, že elitná jednotka musela byť na mieste zásahu dlhší čas a dokonale poznala terén a tamjšie podmienky.

Doterajším strelcom číslo jeden bol vojak z V. Británie, ktorý zasiahol cieľ vzdialený 2475 metrov. Pred ním však kraľovali rebríčku dvaja Kanadčania so zásahmi na 2340 m a 2310 m. Prvú päťicu uzatvára snajper z USA, ktorého cieľ bol v diaľke 2300 m.

Kanadských elitných strelcov si vďaka po celom svete. Svoje prednosti ukázali už počas 1. sv. vojny. Odstrelovač z Ontaria Francis Pegahmagabow v rokoch 1914–1917 zasiahol dovedna 378 cieľov, čím sa stal národným hrdinom. Vojnový historik Martin Pegler vo svojom diele z roku 2011 hovorí, že: „väčšina najlepších kanadských ostrelovačov patrí k pôvodnému domorodému obyvateľstvu, ktorého zručnosti, trpezlivosť a dokonalý zrak sú ideálnymi predpokladmi pre tieto úlohy. Kanadskí vojaci patrili k najlepším odstrelovačom vojny. Ich rebríček zásahov bol mimoriadny.“ A 2. sv. vojna bola opäť ukázkou ich fantastických streleckých schopností. Ikonou sa stal snajper Harold A. Marshall, ktorý slúžil v roku 1944 v Belgicku. Z obyčajného vidieckeho chlapca sa svojou muškou vypracoval na elitu, o čom svedčia aj početné medaile.

A. Mikundová zdroj: theglobeandmail.com, washingtonpost.com

HISTORICKÝ KALENDÁR

10. júl 1940 – Na základe rozhodnutia britského ministerstva letectva bola v Duxforde vytvorená 310. čs. stíhacia peruť RAF. Veliteľom sa stal plukovník Karol Mareš. V priebehu pár mesiacov vznikli tri ďalšie perute. V bojoch s nepriateľmi padlo 511 československých letcov.

10. júl 1940 – Prvé bojové strety pilotov britského Kráľovského letectva a nemeckej Luftwaffe, keď nemecká Luftwaffe začala realizovať plán na získanie leteckej nadvlády nad Lamanšským prieplyvom a Veľkou Britániou. Porážkou, resp. značným oslabením britského Kráľovského letectva, plánovala vytvoriť nevyhnutné priaznivé podmienky na inváziu do Veľkej Británie.

11. júl 1942 – Medzi vládou USA a ČSR je podpísaná dohoda o pomoci na základe zákona o pôžičke a prenájmu (Lend-Lease)

14. júl 1944 – Náčelník čs. vojenskej misie v Moskve Heiodor Pika informoval sovietske velenie o pláne na protinemecké vystúpenie dvoch východoslovenských divízií.

15. júl 1942 – Od tohto dňa začínajú zakladajúce Česká a Slovenská légia používať názov 1. čs. samostatný poľný praporek v ZSSR.

15. júl 1943 – Stíhač Otto Smik dosahuje prvý zostrel (Fw-190).

17. júl 1941 – Ľudový komisariát pre zahraničné veci (LKZV) ZSSR sa s nótou obrátil na Švédsko so žiadosťou informovať Nemecko, že ZSSR uznáva Haagskú konvenciu z roku 1907 o zaoberaní s vojnovými zajatcami a že je pripravený naplňať ju na pravidle vzájomnosti. No odpoveď neprišla.

17. júl 1942 – Začiatok operácií na Volge, začiatok stalingradskej bitky. Prvé obdobie trvá do 18. 11. 1942 a od 19. novembra 1942 sa začína útočná operácia.

17. júl 1945 – Začiatok Postupimskej konferencie ZSSR, USA a V. Británie o povojnovej správe Nemecka a o usporiadaní a rekonštrukcii vojny zničenej Európy. Trvala do 2. augusta 1946.

18. júl 1925 – Adol Hitler publikuje svoj Mein Kampf.

18. júl 1936 – Začiatok boja španielskeho ľudu proti vojskám fašistického generála Franca a talianskym a nemeckým nacistickým interventom (skončil sa 1. 4. 1939)

18. júl 1941 – ZSSR (veľvyslanec Ivan Majskij) a ČSR (minister Jan Masaryk) podpísali v Londýne zmluvu, ktorá stanovila výmenu vyslancov, vzájomnú podporu vo vojne proti nacistickému Nemecku i súhlas s budovaním čs. vojenských jednotiek na území ZSSR.

Bola to prvá medzinárodná dohoda, ktorá uznala ČSR ako štát v predmnichovských hraniciach, zároveň ČSR postavila na roveň plnoprávnemu člena protihitlerovskej koalície.

20. júl 1942 – 311. čs. bombardovacia peruť RAF v Anglicku je začlenená do systému Veliteľstva pobrežného letectva RAF.

20. júla 1944 – Vojenské ústredie a ilegálna Slovenská národná rada v Čremošnom v okrese Turčianske Teplice prvýkrát rokovali o spoločnom postupe pri príprave ozbrojeného povstania.

21. júl 1939 (do 8. mája 1945) – Slovenský snem podľa jednohlasne prijatej ústavy pomenoval Slovenský štát na Slovenská republika.

21. júl 1940 – Britská vláda uznala dočasnú čs. exilovú vládu.

22. júl 1941 – Lipovec. Stret Rýchlej slovenskej divízie a Červenej armády. Ťažká porážka slovenských vojakov, 75 mŕtvych, 176 ranených, 2 padli do zajatia.

24. júl 1929 – Začal platiť Briand-Kelloggov pakt (Všeobecná zmluva o odmietnutí vojny), podľa ktorého je vojna neprijateľná ako prostriedok zahraničnej politiky.

24. júl 1940 – Čs. letci v Anglicku skladajú vojenskú prísahu vernosti ČSR a anglickému kráľovi Jurajovi VII.

25. júl 1914 – V Piešťanoch sa začal prvý dvojdný letecký deň na Slovensku.

25. júl 1940 – Po víťazstve na západe Nemecko v Európe nastoľuje „nový hospodársky poriadok“. Smernice na to vydal referát ministra hospodárstva Funka.

Podľa nich sa mala stať zásobárňou Nemecka celá Európa a tvoriť jednotný európsky trh, ktorý by bol absolútne ovládaný Nemeckom; týkalo sa to tak obeživa, ako aj úveru a obchodu.

V noci z 25. na 26. júla 1944 – V priestore Liptovskej Osady pri Ružomberku bola vysadená prvá partizánska organizátorská skupina, ktorej velil npor. Peter Aleksejevič Veličko. Skupina mala 11 členov, z toho dvaja boli Slováci. Stala sa základom 1. čs. partizánskej brigády M. R. Štefánika.

28. júl 1914 – Rakúsko-Uhorsko vypovedáva vojnu Srbsku. Začiatok 1. svetovej vojny, ktorá sa dotkla 72 krajín.

Niektoré pramene uvádzajú, že z územia dnešného Slovenska bolo v rokoch 1914 až 1918 zmobilizovaných približne 400-tisíc vojakov. Takmer 70-tisíc ich padlo v boji, zomrelo v dôsledku zranení, zahynulo v zajatí, alebo ostalo trvalo nezvestných. Približne rovnaký počet ostalo trvalo zmrzačených.

ZRNKÁ HUMORU

Väzeň ušiel z basy a keď ho chytili, tak sa ho pýtajú prečo ušiel?

– Chcel som sa oženiť!
– No, naozaj máte zvláštne predstavy o slobode.

* * *

Otec ide so synom

– Oco, oco, ja chcem zmrzlinu.
– Aj ja chcem zmrzlinu, no pe-niaze máme len na pivo

* * *

Logická odpoveď'

– Alfonz a kedy si vlastne spo-

znal svoju ženu?

– Asi rok po svadbe.

* * *

Manželská hádka

Prosím Ťa, nerozčuľuj ma, lebo vo mne prebudiš zviera.

No a čo, ja sa osla nebojím.

* * *

Biznis

– Koľko by si dal za moju ženu?

– Ani cent!

– Beriem, je tvoja.

Manželka manželovi

Dnes som taká roztržitá...

Chcela som ti kúpiť kravatu a predstav si, kúpila som kabelku.

* * *

Manželská hádka vrcholí

Ona zúri a vykrikuje.

– Radšej som si mala vziať diabla, ako teba, tyran jeden.

– Ale miláčik, vieš predsa, že manželstvá medzi príbuznými sú zakázané!

pomôcky: SANK, EJA, MÚL, PALIS	malá os	zápisník	polovačka	značka elektrón-voltu	sľed	autor výroku: P. SYRUS	mrzia	druh papagája	písmeno gréckej abecedy	poskytol údaje	obnovujem bolesť	sídlo v Ghane	sídlo v Indii
olep						šetším							
						klesal, po anglicky							
2. časť tajničky													
látka dobre vodiaca elektrinu a teplo				hmotnosť obalu tovaru					Talian, po česky				
				karhaj					tyč, po francúzsky				
podmienková spojka			posúvajú niečo sypké					čistiť pranim				1. časť tajničky	patriaci Erikovi
			hranica					skriňa na bielizeň					
	panvica	gumipuška						dymíme					
		elastická látka						piatok, po česky					
skalný prah vo vodnom toku						rádius							
						mne patriaci							
české mužské meno						omamoval						501 rímsky-mi číslicami	
						pohyb vo vzduchu						solmizačná slabika	
predložka				vodná rastlina					protivník				
				chem. zn. berylia					chem. zn. neónu				
3. časť tajničky										nie staro			
športové odvetvie										začiatočník			

Správne vylúštenie tajničky z č. 12 znie: **Láska žije len z dôvery.**

Knihu posielame **Mariánovi Hamadákovi do Medzilaboriec.**

Vylúštenie tajničky posielajte na adresu: Redakcia Bojovník, Štúrova 8, 815 72 Bratislava, alebo na e-mail: bojovník@szb.sk.

Z vystúpenia generálneho riaditeľa Múzea SNP Stanislava Mičeva

Krajná pravica na slovenskej politickej scéne

Pôsobenie krajnej pravice na európskej politickej scéne po porážke nacizmu v máji 1945 neskončilo, ale kontinuálne pokračuje v rôznych formách a intenzitách, využívajúc politickú, ekonomickú a spoločenskú situáciu.

Ak hovoríme o krajnej, alebo extrémnej pravici, tak hovoríme o rozdiel od väčšiny iných politických strán, ktoré sú definované ako pravicové. Zároveň to znamená poukazovanie na ostrejšie politické názory a vyhranené smerovanie v oblasti politiky.

Krajná pravica na Slovensku po roku 1989

Na Slovensku sa výskumom krajnej pravice zaoberá minimum výskumníkov. Oveľa viac sa jej venujú médiá. Tie dávajú predstaviteľom krajnej pravice neadekvátne veľký priestor. Neuvedomujú si pritom, že napomáhajú jej medializácii o čo vlastne pri organizovaní svojich akcií krajnej pravici aj ide.

Najvýznamnejším krajne pravicovým zoskupením je od prvej polovice deväťdesiatych rokov **Slovenská pospolitosť**. Spočiatku pracovala skoro neviditeľne. Jej prvý zjazd sa konal v kaštieli v Dolnej Krupkej v auguste 1996. **Konštituovala sa ako združenie Slovákov, ktorým ide o zachovanie slovenských tradícií, historických, morálnych a kultúrnych hodnôt slovenského národa.**

Tieto ciele boli pretavené do odporu proti vstupu Slovenska do EÚ, či NATO, ako aj absolútne nekritickým velebením niektorých osobností slovenských dejín. Typickým prejavom bol aj antisemitizmus, založený na teóriách o celosvetovom sprisahaní Židov a slobodomurárskych lóží.

Od roku 2003 sa objavila snaha etablovať sa na slovenskej politickej scéne. Na sneme v Trnave v septembri 2002 hnutie zmenilo svoje stanovy. Snaha politicky angažovať sa však narážala na latentný extrémizmus, ktorý je nezlučiteľný s parlamentným systémom SR.

Prelomom v činnosti Slovenskej pospolitosti sa stali oslavy vzniku SR 1939–1945, ktoré sa konali v Bratislave a Trnave. Veľkým úspechom pre hnutie bolo, že boli organizované spoločne s Maticou slovenskou a trnavskou organizáciou Slovenskej národnej strany. Tu

sa členovia predstavili uniformovaní, so štátnymi vlajkami a vlajkami vlastnej organizácie. Náležitú pozornosť však prítomnosť uniformovaných členov Slovenskej pospolitosti upútala až pri príležitosti osláv 1140 výročia príchodu vierozvestcov Cyrila a Metoda, ktoré sa konali v júli 2003 v Komárne.

Pre médiá sa stala najaktuálnejšou otázkou podobnosť uniforiem Slovenskej pospolitosti s uniformami Hlinkovej gardy, čo však vyvolalo len zbytočný záujem verejnosti o dovtedy marginálne krajne pravicové hnutie.

Radikalizácia pochodov a manifestácií nového politického subjektu, odpor časti demokratickej verejnosti a jej znepokojenie vyvolali záujem polície. Jej prítomnosť na podujatiach Pospolitosti sa stala pravidlom.

Slovenská pospolitosť bola najvyšším súdom zrušená 1. marca 2006 a stalo sa tak prvýkrát na Slovensku. Lídri Pospolitosti sa urýchlene dohodli, že budú kandidovať na kandidátke Slovenskej ľudovej strany. Parlamentné voľby v roku 2006 dopadli však pre túto stranu katastrofálne. Získala len 0,18 % hlasov, čo bol jej najhorší výsledok v dejinách.

Revitalizácia a nová politická strana

Po zrušení Slovenskej pospolitosti – Národnej strany sa jej vedenie rozhodlo ísť inou cestou a ako najjednoduchšie sa ukázalo prevzatie už existujúcej, ale stagnujúcej politickej strany.

Porovnanie militantného a extrémistického programu s dnešným programom ESNS je prakticky nemožné. Novodobí „Pudáci“ pochopili, že každý náznak porušenia ústavy môže znamenať návrh na zrušenie strany a tak prispôbili potrebné stranícke dokumenty slovenským právnym normám. To im však nebráni šíriť netolerantnú politiku prostredníctvom svojich tlačí (napr. Naše Slovensko), facebookových statusov, rôznych blogov, ale aj prostredníctvom svojich vystúpení v NR SR, kde sú integrálnou súčasťou politickej scény.

Demagógia je šírená tiež prostredníctvom informačných materiálov Banskobystrického samosprávneho kraja. Volebný úspech Mariána Kotlebu vo voľbách v rámci Banskobystrického samosprávneho kraja a následne aj v parlamentných voľbách vyvolal záujem o analyzovanie jeho výrazného prieniku do priazne voličov vo vedeckej obci aj v rámci prác vysokoškolákov.

L. Žitňanská:

Postupne sa prebúdzame a nachádzame silu pomenovať to, čo je dôležité a vieme sa extrémizmu postaviť čelom.

Pochopenie úspechu politickej strany je podmienené aj jasným začlenením strany v politickom spektre. **Mnohí Kotlebu chápu ako revolucionára proti tradičnému politickému modelu.** Heslo „Odvahou proti systému“ nechápu ako smerovanie namierené proti demokracii, ale ako deklarovajú snahu kotlebovcov po odstránení politického systému umožňujúceho korupciu a rozkrádanie. Od HSĽS prevzaté heslo Za Boha a za národ je jasným atakom strany na kresťanské cítenie Slovákov, ako aj na prihlásenie sa k odkazu HSĽS a Jozefa Tisa.

Trochu paradoxne pôsobí ich heslo Nie sme fašisti, pretože ak nie sú, nepotrebujú to deklarovať. Už vo voľbách predsedu Banskobystrického samosprávneho kraja stavili na jednoduchú politickú rétoriku. „Kotleba aj jeho politická strana stavali svoj jednoduchý volebný program najmä na vyjadreniach proti rómskemu etniku a na svojej medializácii v sívistosti s rómskou problematikou (návštevy problémových lokalít a pod.).“

Napriek tomu odborníci konštatujú, že „spravidla nie je možné priamo spojiť politickú stranu ESNS s rasizmom (pretože by nespĺnila zákonné požiadavky na svoju registráciu, resp. by to bol priamy dôvod jej oficiálneho zákazu štátnymi orgánmi, sú však indikácie na prepojenie niektorých jej členov s rasistickými hnutiami či skupinami ako Skinheads a pod.).“

Inak to už vidia s ich jasným príklonom k nacionalizmu. „*Pokiaľ ide o ESNS, v poslednom období vo všeobecnosti jej nacionalistické vyjadrenia, najmä smerom k rómskemu etniku, radia stranu a jej členov do nacionalistického spektra. To je zrejme už pri zohľadnení skutočností, že sa predstavitelia strany, vrátane M. Kotlebu, ešte v rámci Slovenskej pospolitosti aktívne hlásili k tradíciám slovenského štátu a jeho nacionalistickej politiky.*“

Absolútne jasný je postoj ESNS k európskym a transatlantickým štruktúram. „*V ekonomickej oblasti Kotleba už v predvolebných diskusiách označil európske finančné mechanizmy (eurofondy) za zbytočné a nepotrebné (čo ako župan demonštroval zastavením spolufinancovania viacerých projektov). Vo všeobecnosti vystupuje Kotleba smerom k zahraničným organizáciám výrazne šovinisticky.*“

Najvýraznejšiu podporu, a to aj u mnohých nevoličov strany, získavajú kotlebovci kritikou nášho členstva v NATO, kritikou sankcií proti Rusku a proti účasti našich vojakov v zahraničných misiách. Ide tu však len o prvoplánovú kritiku, ktorá tak ako v mnohých iných prípadoch neponúka východiská. **Ako svojho času konštatoval Kotleba, vstupom do aktívnej politiky sa nezmenil a nezmenili sa ani jeho názory. A je to práve Marián Kotleba, ktorý ako „vodca“ je najvýraznejším predstaviteľom strany, aj keď popri ňom hlavne po parlamentných voľbách „vyrástli“ noví goebelskovia.**

Hľadanie prepojení medzi politickou špičkou HSĽS a tendenciami presadzovanými predstaviteľmi ESNS nie je vôbec ťažké. Práve preto „...*môžeme konštatovať, že ústrednými motívmi ľudáckej ideológie sú idea kresťanstva, národa, a slovenskej štátnosti. Práve dôraz na slovenskú štátnosť a získanie nezávislosti predstavuje jedno z hlavných pojítkov prvej Slovenskej republiky a prítomnosti jej odkazu v súčasnosti. Dnes cez ESNS modifikované na odmietanie EÚ a NATO, protimigračnú a protimoslimskú rétoriku.*“

To však príslušníkom strany nebráni byť antisemitistickými, antisionistickými a znova paradoxne propalestinskými. Nebráni im to kritizovať Slovenské národné povstanie a zároveň schizofrenicky prísť kľásť vence k Pamätníku SNP po boku ruských motorárov. Nuž čo. Účel svätí prostriedky.

Z referátov

**Podpredsedníčka vlády a ministerka spravodlivosti SR Lucia Žitňanská
Nové legislatívne normy v boji proti extrémizmu**

Hlasy argumentov sú v našej spoločnosti čoraz viac prekrývané emóciami. Diskusia je emotívna, často ju doplnia množstvo príspevkov nabádajúcich na násilie voči ľuďom iného vierovyznania, pôvodu, sexuálnej orientácie alebo politického presvedčenia. A táto agresívna diskusia sa čoraz viac akceptuje i v širšom spoločenskom priestore.

Aktivizujú sa rôzne protisystémové skupiny, otvorene vyzývajúce na odstránenie základov demokratického právneho štátu. Ešte viac to vzrástlo po vstupe extrémistov, povedzme to na rovnu – fašistov, do parlamentu.

Mnohí, aj politici, začali v tejto atmosfére hovoriť o slobode slova, o najširšej miere slobody slova, o absolútnej slobode slova. V európskom kontexte tento koncept neplatí a na rozdiel od USA, nie je zakotvený ani v jej právnom systéme. Samozrejme, je to legitímny koncept, no zároveň je potrebné dodať, že si ho osvojila aj väčšina extrémistických organizácií, ktoré tým bránia svoju vlastnú existenciu. Stavajú sa do pozície utláčaných bojovníkov za svoje vlastné právo na slobodu prejavu, ktoré im ten „zlý“ systém upiera.

Prítom však nehovoríme, že ich hlavným cieľom po dosiahnutí politickej moci bude upierať tieto základné práva iným.

Demokratický štát musí zabrániť tomu, aby extrémnym využitím práv a slobôd bolo odstránené zriadenie, na ktorom demokracia spočíva. Nazývajú sa to „koncept brániacej sa demokracie“ a aj v Ústave SR môžeme prvky tohto konceptu nájsť.

Téma trestného práva

MS SR minulý rok pripravilo novelu Trestného zákona, Trestného poriadku, ktoré nadobudli účinnosť od roka 2017. Je to reakcia na dovtedajšie aplikačné problémy

**Občiansky aktivista Ján Levoslav Benčík
Monitorovanie extrémizmu na sociálnych sieťach**

Názorne poukazoval na príbuznosť súčasných extrémistov (v symboloch, kresbách, slovách...) s vojnovou SR a vojnovým slovenským štátom. A predstavil aj niektoré osoby, ktoré sú stúpcami radikálnych hnutí, vrátane ich najostrejších vyjadrení.

Významné bolo jeho vyhlásenie, že poprava Tisu bola chybou. No nie preto, že by bol nevinný, ale preto, že vrazila klin do Slovenska, medzi evanjelikov a katolíkov. A spravila z neho veľmi nezaslúžene martýra.

**Poslanec NR SR Ľuboš Blaha
My sa musíme vedieť spájať**

Nie vždy dostávam pozvánky na konferencie proti extrémizmu, pretože pravcové novinári a aktivisti ma považujú za ľavicového extrémistu. Dokonca som počul, že aj časopis Bojovník bol obviňovaný z rôznych prešľapov zo strany pravcových médií.

Myslím si, že práve toto dnes nepotrebujeme! Nepotrebujeme sa tu hrať na horších a lepších antifašistov. Nepotrebujeme si tu vytvárať ilúziu, že fašista je prakticky každý a že ľudia, ktorí veria ľavicu a komunizmu... žeby mali byť nejakým spôsobom trestaní.

Toto je veľký omyl pravcových médií, ktoré nám nahrávajú pravcovým extrémistom.

Verím v hodnoty, ako je rovnosť. Rovnosť je jeden z dôvodov, pre ktorý musím vždy odmietat rasizmus, fašizmus, nacizmus, všetky ideológie, ktoré hovoria, že ľudia si nie sú rovni.

Historicky sa ukázalo, že v období pred 2. sv. vojnou práve rozdrobenosť politickej scény pomohla Hitlerovi a to, ako sa v tom čase dokázali gniaviť komunisti so socialistami, spôsobilo, že nevedeli poraziť Hitlera, hoci mali na to možnosti.

My sa musíme vedieť spájať, ako sa spájali naši starí otcovia a staré mamy v SNP.

5 tradičných dôvodov nárastu extrémizmu. Aj v slovenskej spoločnosti.

1. Sociálno-ekonomická príčina. Zo sociálnej nerovnosti pramení istý pocit nahnevanosti a tento pocit je ventilovaný aj podporou rôznych neofašistických strán. Sociálna príčina platí, ale nevysvetľuje všetko.

2. Sadomasochistický charakter, sadomasochistická osobnosť. Ide o ľudí mimoriadne závistlivých a mimoriadne zlostných. Až nenávistných voči svojmu okoliu. Bavi ich ubližovať ľuďom, nemajú empatiu voči dôstojnosti. Zároveň tiež potrebujú byť súčasťou hierarchie, potrebujú nasledovať vodcu.

3. Kultúrna príčina. Slovensko má konzervatívne tradície, čiže je tu šanca oslovit ľudí, ktorí majú konzervatívne stereotypy, dôveru k určitým parochiálnym identitám.

Slovenská spoločnosť nie je až tak silno konzervatívna, ako je silno komunitárna. V tom zmysle, že ľudia majú problém s klasickým západným individuálnym liberalizmom, ktorý veľakrát presadzujú mimovládne organizácie.

4. Výchovný aspekt. Obávam sa, že keď navýsime hodiny dejepisu, nie vždy musíme docieľiť požadovaný výsledok. Ak dejepis učí nejaký ľudák, tak...

5. Geopolitická situácia nahráva, aby krajne pravcové strany rástli. Veľmociam veľmi vyhovuje militarizmus a aj rasistické predsudky, na základe toho môžu ľahšie ospravedlňovať vojny, ktoré vedú.

Má to vyzerať tak, že bojujú proti intolerancii, nenávisti..., lenže veľmi radi podporujú ten druh nenávisti, ktorým si potom legitimizujú svoje plienenie. A oni naozaj plenia!

Ďalších 5 doplnkových dôvodov

1. Globalizácia. Aj cez verejnoprávne médiá sa predkladá jediná definícia, akože globalizácia je niečo úžasné. Problém je v tom, že štáty prestávajú existovať, prestávajú plniť ekonomickú funkciu, ktorú mali, nedokážu zabezpečiť kontrolu nad vlastnými ekonomikami, tzn. ani kontrolu nad sociálnou spravodlivosťou danej spoločnosti.

Veľmi pomáhame Kotlebovcovi, ktorí sa pasujú do role, že oni jediní sú antiglobalisti.

2. Arogancia liberalizmu už presahuje všetky medze. Problém mám s tým, aby bol naratív liberálneho individualistu novým bôžikom. Ako by sme teraz mali všetky spoločnosti sveta premeniť na individualistické spoločnosti.

3. Prenechávame Kotlebovi možnosť tváriť sa, že on je jediný rebel v meste. Mladí nechcú byť konformní. A tak si u nás vyberajú nonkonformnú cestu radikálnej pravice. Bez znalosti veci.

Problém je v tom, že my sme Kotlebu tak silno vytresnili, že človek, ktorý si chce len tak zarezabelovať, nemá koho iného voliť. Nuž zvolí si Kotlebu lebo na ľavej strane niet žiadnej krajnej alternatívy.

Pozor, Kotleba je extrémista, fašista nie preto, že nemá rád NATO, že má v programe 15 % daň... Nie, on je fašista preto, že je rasista! Že odmietajú niektoré etniká a niektoré národnosti a chce byť ich nejakým spôsobom ponižovať, vylúčiť zo spoločnosti alebo dokonca zabíjať.

4. Historická amnézia. Vôbec sa nehovorí o našich dejinách spravodlivo. Keď tento región vyprázdnila jedna veľmoc, tak ho tu dosť nemilosrdne zaplnila iná veľmoc zo Západu. Tá si priniesla svoj vlastný príbeh.

Úplne eliminovala ten starý a generáciu, ktorá tento príbeh vytvárala, nepriamo označila za škodnú a s nenávisťou povedala, že všetko ruské, všetko východné, všetko komunisticke je zlé. Keď dnes hovoríte, že treba vytvárať sociálny štát, tak vás tu označujú za boľševikov...

Potom sa ťažko obhajuje SNP! Keď sa tu postaví niekto z americko-liberálno-extrémnou vierou a potom hovorí o SNP, nikto mu neverí.

5. Sociálne siete. Element, ktorý veľmi uľahčuje situáciu neofašistom. Tento fenomén značne uľahčuje mladým ľuďom šírenie nenávisti, hoaxov, nepravd a falošných informácií. Komu teda veriť, ak aj zavedené médiá často namiesto správ šíria propagandu? Mladí ľudia to riešia tým, že utečú k alternatíve. A je im jedno, aká to bude alternatíva.

No a tam na ne čakajú neonacisti, ktorí ponúkajú rôzne témy, komunikované veľmi falošným spôsobom.

Jednou z hlavných príčin prečo je neofašizmus taký silný je, že európska ľavica je taká slabá! Európska ľavica by dnes chránila všetko, okrem pracujúcich ľudí. Lenže o tom ľavica nikdy nebola. Vždy bola o pracujúcich ľuďoch.

Z referátov

**Poslanec NR SR Martin Klus
Pravicový extrémizmus v Európe, ako globálny problém**

Najčastejšie sme sa rozprávali o tom, že extrémizmus rastie tam, kde je určitá miera sociálnej exklúzie, zúfalstva... Lenže ukazuje sa, že to tak úplne nemusí byť, hoci do určitej miery to platí.

Napr. Nórsko, jedna z najbohatších krajín sveta s nastaveným takým sociálnym systémom, ktorý pravdepodobne ešte niekoľko generácií na Slovensku nezažijeme. No napriek tomu strana Progress Party, ktorá sa do istej miery javí ako extrémistická, je dnes súčasťou vládnej koalície.

Podobne by sme vedeli vnímať aj situáciu vo Švédsku, vo Fínsku alebo v Dánsku, ktoré sú považované za najbohatšie na svete s najmenšími rozdielmi medzi chudobou a bohatstvom.

Ako je to teda možné, že sa práve v takýchto krajinách presadili radikálne alebo extrémistické hnutia? Čo majú podobné so Slovenskom?

1. Najdôležitejšie, s čím tieto strany pracujú, je pocit ohrozenia. V Európe dnes niet politickej strany, ktorá by nepracovala s fenoménom migrácie. Všade sa s tým robí rôzne, ale vždy ide o vyvolanie pocitu ohrozenia.

Pocitu ohrozenia na vážnosti pridáva terorizmus, globálny terorizmus...

2. Ďalším typickým javom pre takéto strany je istá forma euroradikalizmu, alebo euroskepticismu, čo v praxi znamená, že tieto politicke strany priamo odmietajú európsku integráciu. Nakoniec strana Kotleba ES NS má priamo v programe vystúpenie z Európskej únie a z NATO.

3. Typickým fenoménom pre tieto strany je akási pocit exkluzivity a alternatívnosti. Kvôli nemu mnohí sympatizanti prímknú k týmto politickým stranám natoľko, že nie

sú ochotní prijímať akékoľvek argumenty v neprospech ideológie alebo programu tejto politickej strany.

Aké je najdôležitejšie poznanie v otázke nebezpečnosti týchto extrémistických síl? Je to v tom, že tieto radikálne, extrémistické, nacionalistické... strany určujú trendy. Aj Kotlebova strana na Slovensku ďaleko aktívnejšie určuje trendy, ako iné mienkotvorné politické strany.

Toto je obrovské riziko, pretože oni fungujú na princípe – aj negatívna reklama je reklama, a to, že sa pán Kotleba niekoľko krát nechal zatknúť alebo zbiť..., tak v mnohých občanoch na Slovensku to vyvolá akási „Jánošíkovský komplex“ – chráňme toho, komu sa ubližuje!

Čo sa s tým dá robiť?

Aj v odbornej verejnosti sú názory, že ide o trend, ktorý časom prejde, že časom to začne postupne upadať. Že keď tu máme tento typ politických strán, tak sa aktivizuje aj ten zvyšok.

Ti, ktorí to hovoria, poukazujú napr. na voľby v Rakúsku, v Holandsku, vo Francúzsku...

Niektorí si myslia, že cestou na odbúranie radikalizmu je aj vyššia miera integrácie štátov. Čiže priviazať krajiny tak, aby proti sebe nikdy viac nemohli viesť vojny. Sily, ktoré toto presadzujú, tvrdia, že pokiaľ budeme mať stále viac Európy a keď sa Európa bude stále viac federalizovať, tak aj istá miera extrémizmu sa začne vytrácať.

Svoje vystúpenie uzavriem vetou, že **nenávisť nie je riešenie!**

**Štátny tajomník MŠV a ŠV Peter Krajňák
Boj proti extrémizmu a prevencia radikalizmu v zámeroch Ministerstva školstva SR**

Štátna školská inšpekcia vypracovala správu o stave výchovy a vzdelávania k ľudským právam a tiež zhodnotila dotazníkov o extrémizme.

Naši žiaci vedia pomerne presne identifikovať psychologické spúšťače mechanizmu. **Za najvýznamnejšiu príčinu príklonu k extrémizmu u svojich spolužiakov žiaci ZŠ uviedli potrebu niekam patriť.**

Existuje väzba medzi vedomosťami a postojmi?

Výskumníci v prvom rade zistili nízku úroveň vedomostí mladých ľudí (16–17 ročných) o moderných dejinách Slovenska. A nejednoznačnosť vzťahu medzi vedomosťami a postojmi. Priama väzba sa nepotvrdila!

No autori výskumu konštatujú, že školy zastali na polovici cesty – poskytlí síce transfery informácií, ale neformovali postoje.

Vo februári sme spustili interný projekt venovaný téme výchovy k demokracii a novým prístupom k výučbe dejepisu a občianskej náuky. Rámec projektu sme na začiatku zámerne zúžili na druhý stupeň ZŠ, lebo chceme postupovať od základov, a až v prípade, že sa nám podari

**Jozef Halcin z Odboru prevencie kriminality MV SR
Prevencia v boji proti politickému extrémizmu**

Prevencia je o správne poskytnutej informácii v správnom čase, správnu formou, správnej cieľovej skupine.

Generálna a špecifická prevencia

V roku 2013 bol vytvorený výbor na predchádzanie a elimináciu rasizmu, xenofóbie („výbor proti extrémizmu“), ktorý je súčasťou rady vlády pre ľudské práva. Bola vypracovaná koncepcia boja proti extrémizmu, kde je jednoznačne definované, že princípom boja proti extrémizmu musí byť brániaca sa demokracia. Povedané inak, nemôžeme čakať kým extrémistické sily napadnú demokratické inštitúcie!

Zároveň bol vypracovaný akčný plán predchádzania a eliminácie rasizmu. Špecifickú prevenciu zameriavame na tri oblasti: na odbornú verejnosť, na širokú verejnosť a na rizikové skupiny.

V rámci odbornej verejnosti sa v prvom rade venujeme polícii a ministerstvu vnútra. Jej prostredníctvom chceme pomôcť samospráve a školstvu.

Efektívitu školenia odborných útvarov J. Halcin preukázal aj číslami koľko trestných činov na úseku extrémizmu bolo zistených: v roku 2015 – 30, v roku 2016 – 58 a len za prvý polrok 2017 – 128.

V roku 2016 sme pripravili a vydali publikáciu „Verejně zhromaždenie – otázky a odpovede“.

Pre každú samosprávu, ktorá nevie v určitých situáciách čo má robiť, je to veľmi zásadná téma. (Dokument je na internetovej stránke.)

Potom J. Halcin prešiel k oboznámeniu s prieskumom, ktorý si na tému extrémizmu urobila štátna školská inšpekcia, ktorá zistila „šialené“ čísla. Poukázal ich na prípadoch prejavu extrémizmu v triede, na negatívnych vyjadreniach k inej rase (napr. v banskobystrickom kraji na stredných odborných školách – 79 % často alebo niekedy). Ďalší graf hovorí o tom, či sa žiak stretol s prejavmi extrémizmu v škole od učiteľa. Banskobystrický žiak 20 %! Každý piaty školák sa s ním stretol. Prešovský kraj v základných školách – 33 %.

Ďalšia kategória – priamy extrémizmus distribuovaný na letáčkoch, plagátoch, ná-

lepkách... Banskobystrický kraj – 29,51 %, Prešovský kraj na ZŠ – 41 %.

Abyste školstvu pomohli, tak v spolupráci s tretím sektorom pripravujeme niekoľko nástrojov: www.protinenavisti.sk. Zájemcovia tu nájdú kontakty, informácie ako bojovať s demagogickými informáciami, pokrivenými pravdami a pod.

Prevencia je o konkrétnej pomoci

J. Halcin informoval, že sa pracuje aj na zákone o službách pre obeť, čiže aj pre obeť extrémizmu. Podporu obetí trestných činov potrebujeme preniesť priamo do regiónov. Projekt by mal byť spustený v priebehu niekoľkých týždňov.

Taktiež potrebujeme efektívne analytické nástroje. Mňa nezaujímajú meno a priezvisko. Mňa zaujíma čo robí, kedy robí, v akom prostredí, komu, aby sme vedeli nastaviť efektívne opatrenia, aby sa to do budúcnosti minimalizovalo alebo vôbec nedialo.

Pracujeme na dvoch veciach. Na zmapovaní trestnej činnosti do minulosti a spracovaním istých vzácných informácií robíme prienik do budúcnosti. Potrebujeme si odpovedať, kde sa môže stať aký trestný čin. V čase, priestore a na kom. V určitých modeloch to už funguje.

Po druhé, pracujeme na analýze webového priestoru a sociálnych sietí, kam sa presunula väčšina takýchto aktivít.

Ministerstvo školstva vydalo upozornenie, nariadenie pre všetkých riaditeľov základných škôl o tom, že organizácie ako Slovenskí branci a SHO a Vzдор Kysuce..., že ich do škôl nemáme čo púšťať.

A ak by niekto pochyboval prečo, tak vám to poviem:

Ak ja idem do školy za svojim synom, tak sa dostanem len po dvere foyer. A to mám preukaz, a som rodič! My však odborné nespôsobilých amatérov v oblasti histórie, vojenského výcviku, zdravotvedy... pustíme až na školský dvor.

Ja tam mám syna, no oni sa tam stanú a učia ich svoje informácie. Či sú zaručené, neviem, ja pri tom nie som.

Prítom učiteľ, ktorý chce vyučovať takéto veci, musí mať vysokú školu, minimálne didaktické schopnosti...

Čo nás trápi

Otázky z pléna

Sú aktivity ministerstiev vnútra, obrany a školstva previazané v oblasti prevencie proti aktivitám polovojenských organizácií?

L. Žitňanská

Lucia Žitňanská: – O toto prepojenie sa snažíme. Platformou na to je aj pôda výboru pre prevenciu kriminality, ale aj extrémizmu. Vymieňajú sa tu nielen názory, ale aj informácie o tom, aké opatrenia rezort robí. Práve teraz sa v ôsmich krajoch stretávajú zástupcovia ministerstva školstva, vnútra a spravodlivosti so zástupcami učiteľov a diskutujú, ako vzdelávať, akým spôsobom preventívne pôsobiť práve proti extrémizmu na školách.

Áno, máme snahu tieto aktivity koordinovať.

Ráta sa aj s tým, aby sa ľudia z prípadne zrušených strán nemohli dostať do parlamentu cez iné strany? Aby chameleón nemohol zmeniť farbu!

M. Klus a S. Mičev

L. Žitňanská: – Toto je podobne náročná téma, ako sloboda prejavu a hľadanie hraníc. Ide o to, do akej miery môžeme aké ústavné práva obmedziť, resp. je to o hľadaní proporcionality medzi ústavným právom na slobodu prejavu a inými chránenými záujmami. To, o čom hovoríte, je vlastne obmedzenie pasívne-

ho volebného práva. Čiže pohybujeme sa na hranici ústavy.

Bojujeme proti extrémizmu, pritom za štátne peniaze, za eurofondy, sa vydávajú publikácie typu „Sila svedomia“, ktorá tvrdí, že gardisti boli nevinné obeť. Alebo profesor istej vysokej školy povedal, že u nás (v obci Čierny Potok) boli v časoch okupácie Maďarskom „menšie nezrovnalosti“ majú tí na mysli dvanásť mŕtvol z odvlečených rodákov. No ďakujem pekne.

Myslím si, že za extrémizmus je zodpovedná celá politická garnitúra po roku 1989.

Martin Klus: – Pre mňa je tiež v istom zmysle šok, že sa také niečo môže udiť, ale úprimne vám poviem, ja nemám žiadne ilúzie o eurofondoch na Slovensku! Na niektoré projekty, na ktoré sme dostali európske peniaze, by som nedal ani len tie verejné slovenské, pretože si to podľa môjho názoru nezaslúžia. Možno aj preto, že som tam našiel náznaky radikalizmu a extrémizmu.

Ste členom politickej strany SAS pána Sulíka. Zaujímalo by nás prečo a o čom rokoval s M. Kotlebom? Údajne sa stretli dvakrát.

M. Klus: – Nie som členom žiadnej politickej strany, ale som v poslaneckom klube SAS. Pán predseda aj mediálne už vysvetlil prečo sa stretol s M. Kotlebom, lebo údajne chcel oslabiť vplyv SNS, ktorá bola vtedy na hranici zvoliteľnosti. Sulík mal

predstavu, že pokiaľ Kotleba bude mať aspoň 1,5 %, tak to budú tie percentá, ktoré budú SNS chýbať. Poviem to tak, že ja by som za ním nešiel a myslím, že aj pán Sulík to hlboko oľutoval.

Nestretávať sa môžeme považovať za veľmi nekonštruk-

tívny prístup. S týmto človekom sa treba stretávať, treba mu vyvracať argumenty, treba s ním komunikovať, treba to medializovať a v médiách ukázať kto má pravdu!

M. Klus: – Plne s vami súhlasím, napriek tomu, že sa nezhodujeme v názore na to s niektorými kolegami v národnej rade.

Ja som bol prvý, kto šiel s pánom Kotlebom do verejnej dis-

Zľava: P. Sečkář, P. Krajňák, L. Blaha a J. L. Benčík

kusie v apríli 2016 v TA3, kde som ho, aj podľa nezávislých prieskumov, prevalcoval, ale „umelecký dojem“ bol horší, pretože populistu nepremôžete tým, že budete argumentovať.

Napriek tomu sme sa na to trochu lepšie pripravili a keď nedávno som mal diskusiu s pánom M. Uhríkom v istej televízii, tak tam, myslím, že aj „umelecký dojem“ bol iný, pretože veľmi smutný odtiaľ odchádzal.

Išiel som na neho cestou vyvracania mýtov a fám, ktoré o sebe títo páni šíria. Vymenoval som mu Kotlebove predsavzatia, s ktorými išiel do volieb za župana v roku 2013 a z ktorých nesplnil ani jedno. Alebo som pripomenul, ako je to s tým, že ušetril na župe, pričom pravda je celkom opačná, najmä pokiaľ ide o kapitálové výdavky a majetok kraja.

K návštevám vytipovaných pamiatok školami. Za oblasťný výbor v Trenčíne sme navrhli Jankov vršok a Brezinu v Trenčíne. No všetko závisí nie od systému, ale od vzťahov so starostom, s primátorom. Bol by som rád, keby ste v usmernení uviedli, že aj SZPB sa bude podieľať na besedách v školách, pretože vieme, že riaditelia, ak to nemajú na papieri, tak...

P. Krajňák: – Sú mnohé miesta, ktoré sú tam odporúčané, chýba tam napr. Vojenské múzeum vo Svidníku... Našli sme tam už chyby a tak ako sme

povedali, aj Jankov Vršok sa budeme snažiť doplniť pri najbližšej zmene.

Za dva roky výučby žiakov 8. a 9. ročníkov som získal dojem, že žiaci o dejinách protifašistického odboja za 2. sv. vojny nevedia takmer nič. Keď som nazrel do učebnice dejepisu pre 9. ročník, pochopil som prečo. Na stránkach

o autonómii a rozbití ČSR nebolo nič o tom ako HSĽS fašizovala Slovensko. Dvanásť strán o vojnovéj Slovenskej republike môžeme považovať za jej velebenie, kde sa iba veľmi cudne hovorí o holokauste, prípadne o vojne proti spojencom... Budete meniť obsah učebníc?

P. Krajňák: – Beriem to ako podnet! (V ďalšom prečítal tzv. obsahový štandard, t.j. čo má napr. taký deviatak z dejepisu vedieť.)

Ministerstvo školstva zodpovedá za vysoké školy, ktoré pripravujú učiteľov. Sú platení z našich daní. Túto prácu nezvládajú! Učiteľia, ktorí vyučujú dejepis sú podľa poznatkov lahostajní voči histórii a nepravdivo vysvetľujú udalosti, ktoré náš štát zažil.

Čo sa týka výučby samotného dejepisu. Vy si myslíte, že ak zvýšite o jednu hodinu výučbu dejepisu, že tým niečo vyriešite? V prvom rade musíte mať inšpekciu, ktorá odkontroluje, či učiteľia majú vedomosti a či vôbec majú záujem objektívne vysvetľovať dejiny!

P. Krajňák: – Celý môj príhovor bol o tom, že sa potrebujeme pozrieť na obsah vzdelávania, že potrebujeme podporiť zaujímavé formy a metódy vyučovania. 35 percent škôl si volí vlastný obsah a tam je naozaj príležitosť formovať práve tie otázky, o ktorých dnes hovoríme. Školy

majú istú autonómiu, ktorú musia zodpovedne využiť.

Hovoríme o učiteľoch dejepisu a občianskej náuky. Nebolo by však vhodné hovoriť aj o učiteľoch etickej výchovy, pretože si myslím, že v každej oblasti sme zlyhali hlavne v etických otázkach.

Keď sa budeme učiť o spravodlivosti, zodpovednosti...

akonáhle ich nedostaneme etickou výchovou, mládež ich správne nechopí.

P. Krajňák: – Aj etika má rezervy. Aj vo vzťahu k učebniciam. V otázke náboženstva sme viazaní Vatikánskou zmluvou, čiže dohoda so Svätou stolicou je, že náboženstvo bude v našom vyučovanom procese od 1. ročníka po 9-ty.

Už pred dvoma rokmi bolo hovorené o problémoch s výučbou dejepisu. Odvtedy však bola do škôl distribuovaná doplnková učebnica SNP 1944. Chodili sme po všetkých základných školách a distribuovali ju. Mám však poznatok, že učiteľmi dejepisu nie je táto pomôcka využívaná.

Dajte pokyny riaditeľom škôl, že keď sa oslavujú štátne sviatky a pamätné dni ako Deň víťazstva nad fašizmom, SNP a Deň hrdinov KDO, konkrétne dni oslobodenia miest a obcí, aby učiteľia so žiakmi prišli medzi nás na námestia a k pomníkom.

P. Krajňák: – S publikáciou sa pracuje. A že ju niektoré nemajú? Treba sa pýtať inde, my sme ju nedistribuovali.

Pokyny k oslavám – v tom s vami súhlasím. No nechcete od ministerstva školstva, aby každej obci vydávalo nejaký pokyn. Vieme sa však dohodnúť, že pokiaľ ide o nejakú väčšiu oslavu v nosných centrách, môžeme a vieme cez kraje iniciovať, aby na takéto podujatia prišli aj školy.